

Hyvin menee! 1

SUOMEA AIKUISILLE

Opettajan materiaali

Satu Heikkilä Pirkko Majakangas

OTAVA

Hyvin menee! 1

SUOMEA AIKUISILLE

Opettajan materiaali

Satu Heikkilä Pirkko Majakangas

Helsingissä
Kustannusyhtiö Otava

Esipuhe

Tämä Opettajan materiaali on tarkoitettu **Hyvin menee! 1** -oppikirjaan käyttäville opettajille ja opiskelijoille, ja sen tehtävä on tukea suomen kielen opiskelua joko ryhmässä tai itsenäisesti.

Opettajan materiaali sisältää oppikirjaan liittyvät **kuunteluharjoitukset teksteinä, harjoitusten mallivastauksia sekä lisäharjoituksia vastauksineen**. Lisäharjoitusten yhteydessä olemme myös antaneet opettajalle muutamia **vinkejä opetustilanteisiin**.

Opettajan materiaalin avulla itseopiskelija voi tarkistaa tekemänsä tehtävät ja saada siten palautetta omasta oppimisestaan. Mallivastaukset ovat tietysti vain yksi esimerkki siitä, miten harjoitukset voi tehdä. Kuunteluharjoitusten tekstit palvelevat niin itseopiskelijaa, ryhmässä opiskelevaa kuin opettajaakin.

Opettajan materiaalin lisätehtävät harjoittavat opiskelijan suullista kielitaitoa ja kirjoitustaitoa ja kartuttavat sanastoa. Osa tehtävistä vaatii oppikirjan harjoituksia enemmän opitun soveltamista. Sanastotehtävissä saatetaan tarvita myös oppikirjaa apuna. Vinkit tukevat opiskelijan oppimista ryhmässä ja tutustuttavat suomalaiseen arkeen. Osa vinkeistä soveltuu myös itseopiskelijalle.

Hyvin menee! 1 -oppikirja on tarkoitettu aikuisille ja nuorille maahanmuuttajille sekä Suomen ulkopuolella asuville suomen kielen opiskelusta kiinnostuneille. Tämän opettajan materiaalin lisäksi oppikirjaan kuuluu **äänite**, joka sisältää kappaleiden tekstit ja kuunteluharjoitukset. Oppikirjaan on myös saatavissa erilliset **suomi–englanti–suomi ja suomi–venäjä–suomi –sanastot**.

Opiskelun iloa!

Satu Heikkilä Pirkko Majakangas

Sisällys

Oppikirjan kuunteluharjoitukset teksteinä	5–15
Oppikirjan harjoitusten mallivastauksia	16–58
Lisäharjoituksia ja vinkkejä opetukseen	59–103

Kappale	Harjoitusten mallivastauksia	Lisäharjoituksia ja vinkkejä
Johdanto	16	59, 60
1	17	61, 62
2	18, 19	63, 64
3	20, 21	65, 66
4	22, 23	67, 68
5	24	69
6	25, 26	70, 71, 72
7	27, 28	73
8	29, 30	74
9	31	75
10	32	76
11	33, 34	77, 78
12	35, 36	79
13	37, 38	80, 81, 82
14	39	83, 84
15	40, 41	85, 86
16	42	87, 88
17	43, 44	89
18	45	90, 91
19	46, 47	92, 93
20	48, 49, 50	94, 95
21	51, 52	96, 97
22	53, 54	98, 99, 100
23	55, 56	101, 102
24	57, 58	103

Lisäharjoitusten mallivastauksia 104–110

Oppikirjan kuunteluharjoitukset teksteinä

Kuunteluharjoitukset on oppikirjassa merkitty äänitesymbolilla, ja niiden mallivastaukset ovat muiden opettajan materiaalin mallivastausten joukossa.

Johdantokappale Harjoitus 2 sivu 8

Turku – Vaasa – Oulu – Kemi – Kajaani – Joensuu –
Lieksa – Espoo – Imatra – Tampere – Pori – Kouvolan

Johdantokappale Harjoitus 4 sivu 8

6 – 2 – 16 – 22 – 9 – 18 – 28 – 32 – 9 – 37 – 43 – 55 – 64 – 100 – 89

Kappale 1 Harjoitus 7 sivu 15

1. Hän on Pedro. Hän on espanjalainen. Pedro on 15 (viisitoista) vuotta.
2. Kuka sinä olet? – Minä olen Maria.
3. Mistä te olette kotoisin? – Me olemme Puolasta.
4. Miten se kirjoitetaan? – H-Ä-M-E-E-N-L-I-N-N-A.
5. Minä puhun urdua.

Kappale 2 Harjoitus 3 sivu 19

1. = 3,20
2. = 1,80
3. = 5,40
4. = 8,90
5. = 15,50
6. = 42,90
7. = 29,30
8. = 75,70

Kappale 2 Harjoitus 9 sivu 22

Tällä tytöllä on päällään oranssi t-paita ja siniset farkut. Oranssi on tämän kevään muotiväri, samoin kuin keltainen. Niinpä tytöllä onkin keltainen huivi. Asukokonaisuus on kesäinen ja kaunis. Tällä rouvalla tässä on tyylikäs pitkä ruskea takki ja mustat nahkakäsineet. Seuraavaksi nuorten miesten muotia: harmaata lämmintä villapuseroa piristävät violetti pipo ja vihreä kaulaliina.

Kappale 3 Harjoitus 4 sivu 27

1. 18.00	2. 9.00	3. 15.30	4. 9.30	5. 19.15
6. 6.10	7. 7.05	8. 19.45	9. 11.55	

Kappale 3 Harjoitus 6 sivu 29

- Hei nähdään sitten tiistaina aamulla, vaikkapa yhdeksältä.
- Selvä.

- Käykö sinulle sunnuntaina yhdeltä?
- Kyllä se käy.

- Koska sinä tulet?
- Minä tulen vasta kymmeneltä maanantai-iltana.
- Ai, niin myöhään.

- Milloin sinun koulu loppuu huomenna?
- Perjantaina koulu loppuu aina kahdelta.

- Milloin toimisto menee tänään kiinni?
- Se menee tänään keskiviikkona kiinni kello neljä iltapäivällä.

- Milloin se televisio-ohjelma alkaa?
- Se alkaa lauantaina illalla seitsemältä.

- Koska nähdään?
- Nähdään torstaina kahdeltatoista Stockmannin kellon alla.

Kappale 4 Harjoitus 6 sivu 37

Mattilan perheessä on isä Kari, äiti Merja ja lapset Siiri ja Vilma. Kari on 28 vuotta ja Merja on 26 vuotta vanha. Siiri on 4 vuotta ja Vilma 2 vuotta. Mattilan perhe asuu rivitalossa. Asunnossa on 4 huonetta ja keittiö. Huoneet ovat olohuone, makuuhuone ja 2 lastenhuonetta. Asunto on kaunis ja valoisa. Olohuone on suuri. Keittiö on pieni.

Kappale 5 Harjoitus 6 sivu 42

Katja on 25-vuotias nuori nainen. Hän asuu Tampereella. Katjalla on pieni asunto Tampereen keskustassa. Asunnossa on yksi huone, keittiö, kylpyhuone, parveke ja eteinen. Huoneessa Katjalla on kirjoituspöytä, kirjahylly, sänky, nojatuoli ja televisio. Hänellä on huoneessa myös pieni ruokapöytä. Katjalla on paljon kukkia parvekkeella. Eteisessä hänellä on iso peili, vaatekaappi ja naulakko.

Katjan ystävä Keijo asuu samassa talossa. Keijolla on iso asunto: kolme huonetta ja keittiö. Keijolla on pieni poika Matias ja koira.

Kappale 6 Harjoitus 2 sivu 46

Matti on työssä peruskoulussa. Hän on opettaja. Normaalisti hän menee työhön autolla. Tänään on kuitenkin kaunis ja lämmin päivä, joten Matti päättää mennä polkupyörällä kouluun.

Koulu loppuu kahdelta. Hän on kotona 20 minuuttia yli kaksi, sillä pyörämatka ei kestää pitkää. Työpäivän jälkeen hän menee keskustaan vaatekauppaan. Koska keskustassa on vaikea löytää parkkipaikkaa, Matti menee sinne bussilla.

Matin vaimo Pirjo käy työssä junalla. Juna on nopea, joten hänen työmatkansa kestää vain 12 minuuttia. Iltaisin Matti ja Pirjo kävelevät usein metsässä. He rakastavat luontoa ja eläimiä.

Kappale 7 Harjoitus 7 sivu 65

Minä olen Keijo Perälä. Normaalisti minä herääni puoli kuuden aikaan, ja seitsemältä alkaa työt. Tällä hetkellä käyn työssä Riihimäellä. Siellä on iso työmaa, koska sinne tulee paljon uusia asuintaloja. Nämä rakennukset on aika matalia, mikä on hyvä, sillä en tykkää työskennellä korkealla.

Minä olen Tuija ja olen työssä sanomalehdessä. Minä tykkää kirjoittamisesta ja siitä, että tapaan paljon erilaisia ihmisiä. Nyt minä kirjoitan uutisjuttuja, mutta haluaisin tehdä urheilu-uutisia. Työ on nyt erilasta kuin ennen. Kirjoituskonetta ei käytä enää kukaan, vaan kaikki on tietokoneella.

Minä olen Pertti ja olen työssä Finnairilla. Tässä työssä on tärkeää, että on hyvä näkö ja muutenkin hyvä terveys. Minä opiskelin lentämistä jo armeijassa ja sen jälkeen kävin vielä yhden Finnairin oman kurssin. On mukavaa nähdä eri maita ja kaupunkeja.

Minä olen Jaana. Minun työssä on tärkeää muistaa, että asiakas on aina oikeassa. Kaikki ihmiset eivät halua minun apua, vaan he haluavat rauhassa katsella ympärilleen. Tässä työssä on tärkeää, että osaa laskea hyvin. Nykyisin ei tarvitse enää laskea paljon itse päässä, vaan kassakone laskee valmiiksi, kuinka paljon täytyy antaa rahasta takaisin. Kun minulla on vapapäivä, en yleensä käy kaupoissa, koska siitä tulee aina työ mieleen.

Kappale 8 Harjoitus 2 sivu 68

Hei! Minä olen Joonas Salo. Minulla on usein kurkku kipeä, koska minulla ei ole kaulaliinaa.

Minä olen Terttu Mäki. Minulla on joskus kyynärpää kipeä. Minä pelaan paljon tennistää.

Moi! Mä oon Joni Takala. Mulla on käsi vähän kipeä. Olin polkupyöräonnettomuudessa viime viikolla. Onneksi ei käynyt pahemmin.

Olen Martti Virta. Aamulla minulla on usein yskää. Poltan tupakkaa. Yritän lopettaa tupakanpolton, mutta se on vaikeaa.

Hei! Olen Kaisa Lempinen. Minulla on allergia ja nyt minulla on ihottumaa käsissä. Minulla taitaa olla liian voimakasta pesuainetta.

Kappale 8 Harjoitus 5 sivu 70

Terveyskeskuksessa

A: Hyvää päivää. Haluan varata ajan terveydenhoitajalle ensi torstaiksi.

B: Päivää. Sopiiko teille torstaina 14.15?

A: Kyllä, se sopii hyvin.

Neuvolassa

A: Huomenta. Täällä Päivi Pääkkönen. Voinko varata ajan terveydenhoitajalle?

Vauvani Joonas on puoli vuotta ja hänellä on neuvolassa tarkastus.

B: Huomenta. Sopiiko teille ensi viikon maanantai kello 9?

A: Voi ei. Se ei valitettavasti käy. Olemme silloin mummolassa. Voinko saada ajan keskiviikkoksi?

B: Kyllä. Käykö silloin kello 10?

A: Joo, käy. Tulemme silloin.

B: Hyvä. Ja nimi oli Pääkkönen?

A: Kyllä. Joonas Pääkkönen.

B: Tervetuloa ja hei hei.

A: Kiitos ja hei.

Kappale 9 Harjoitus 5 sivu 82

Olemme nyt Megamarketissa. Veronpalautukset ovat tilillä, ja ihmiset ovat ostoksilla.

- Päivää. Mikä sinun nimesi on?
- Virpi Saarela.
- Voitko kertoa meille, mitä sinä ostat täältä marketista?
- Minä ostan maitoa, margariinia, leipää ja jauhelihaa.
- Kiitos, hei.
- Hei hei.

- Päivää. Mitä sinä ostat täältä marketista?
- Minä ostan pojalleni uudet kengät ja sitten ruokaa ruokaosastolta.
- Ja mikä sinun nimesi on?
- Lasse Nyman.
- Kiitos ja hei.
- Hei.

- Hyvää päivää. Mikä sinun nimi on?
- Jaana Mattila.
- Jaana, mitä sinä ostat täältä marketista?
- Minä ostan salaattia, tonnikalaa, juustoa, suklaata, leipää, teetä ja jogurttia.
- Kiitos ja hei.
- Moi.

- Päivää. Voitteko kertoa meille, mitä te ostate tällä marketista?
- Me ostetaan uusi leivänpähkinä ja pölynimuri. Meillä on uusi asunto.
- Niin ja tietenkin ruokaa viikonlopuksi, ainakin kalaa.
- Ja mitkä teidän nimenne ovat?
- Jaakko.
- Mikaela.
- Kiitos ja hyvää viikonloppua!
- Kiitos samoin.

Kappale 10 Harjoitus 4 sivu 86

Aamulla Liisaa väsyttää. Hän nousee ylös ja menee suihkuun. Se piristää häntä. Sen jälkeen Liisa keittää kahvia. Koska on maaliskuu, aamut ovat jo valoisia, ja se ilahduttaa Liisaa.

Sitten Liisa lähtee työhön. Usein bussi tulee liian aikaisin, eikä Liisa ehdi siihen. Se ärsyttää häntä. Tänä aamuna Liisa odottaa kauan bussia, ja häntä alkaa paleltaa. Kun bussi tulee, se on jo aika täynnä, mutta onneksi Liisa saa istumapaikan. Bussissa on lämmin ja häntä alkaa nukuttaa.

Viidentoista minuuttua kuluttua Liisa jää pois bussista. Hän kävelee työpaikalleen. Ovella hän huomaa, että työpaikan avaimet ovat kotona. Se harmittaa häntä. Liisa odottaa vähän aikaa, kunnes työkaveri Sini tulee ja avaa oven. Siniä nauruttaa se, että Liisa on taas unohtanut avaimet kotiin. He menevät sisälle ja huomaavat, että joku on jo keittänyt kahvia. Se ilahduttaa heitä.

Kappale 11 Harjoitus 10 sivu 96

- TV- ja videohuolto.
- Päivää. Täällä puhuu Leena Mäkinen.
- Päivää.
- Minulla on sellainen ongelma, että minun televisioni on epäkunnossa.
Yhtenä iltana, kun katsoin uutisia, kuva vain katosi. Televisio on ihan pimeänä.
- Jaaha. Kuuluuko televisiosta ääni?
- Kyllä, puhe kuuluu, mutta kuva ei näy.
- Minkä merkkinen televisio teillä on?
- Se on Salora.
- Kuinka vanha se on?
- Se on vain 5 kuukautta vanha. Ostin sen Hobby Hallista.
- Voitteko te tuoda television tänne meille?
- Ei, kun minulla ei ole autoa.
- No, ei se mitään. Meillä on noutopalvelu. Milloin te olette huomenna kotona?
- Minä olen kotona neljältä.
- Selvä meiltä tulee mies kello neljän ja viiden välillä hakemaan television.
Mikä teidän osoitteenne on?
- Se on Lokkitie 4 A 14.
- Selvä. Hyvä.
- Osaatteko sanoa, mitä television korjaus maksaa?
- Yleensä television korjaus maksaa noin 65–140 euroa. Jos siinä on jokin iso ongelma, niin me soitamme kyllä.
- Selvä. Kiitoksia.
- Kiitos.

Kappale 12 Harjoitus 5 sivu 101

Minulla on iso olohuone. Ikkunan vasemmalla puolella on nojatuoli. Nojatuolin edessä on pyöreä pöytä. Vasemmalla seinällä pyöreän pöydän vieressä on sohva. Sohvan päällä on kaksi tyynyä. Sohvan yllä takana on taulu. Nojatuolin alla on lasi. Ikkunan oikealla puolella on kirjahylly. Kirjahyllyn päällä on kukka. Kirjahyllyn vieressä on televisio. Television alla on videot ja television päällä on kynttilä. Oikealla seinällä on vitriini, jonka sisällä on paljon astioita. Huoneen keskellä on iso matto. Maton päällä makaa usein kissani Viiru.

Kappale 12 Harjoitus 7 sivu 102

- Hei, anteeksi. Lähteekö aamupäivällä bussia Tampereelle?
- Hetkinen, katsotaan. Täällä on yksi, joka lähtee 10.33. Se on perillä Tampereella 13.10.
- Pysähtyykö se Viialassa?
- Kyllä se pysähtyy Viialassa.
- Mihin aikaan lähtee sitten seuraava bussi Tampereelle?
- Seuraava lähtee sitten 12.30. Se on pikavuoro eikä pysähdy Viialassa. Se on perillä jo 14.45.
- Ahaa. Voinko ostaa lipun bussista vai täytyykö se ostaa etukäteen?
- Lipun voi ostaa myös bussista.
- Selvä. Kiitoksia.
- Ole hyvä.

Kappale 13 Harjoitus 7 sivu 113

Mäkiset asuvat Turussa. He aloittavat kesälomamatkansa sieltä. Ensinnä he ajavat Rauman kautta Poriin. Porissa he ovat viikonlopuun. Porista he ajavat Vaasaan. Vaasasta he lähtevät Tampereelle, mutta pian he huomaavat, että yksi laukku unohtui Vaasaan. Siksi heidän täytyy palata Vaasaan ja ajaa sitten Tampereelle. Tampereelta Mäkiset ajavat Hämeenlinnan ja Lahden kautta Mikkeliin. Mikkelistä heidän täytyy palata Lahden kautta takaisin Turkuun, koska loma on lopussa.

Kappale 14 Harjoitus 5 sivu 118

Toimittaja: Tänään meillä on studiosamme neljä ihmistä vastaamassa ympäristökysymyksiin.

1

Toimittaja: **Jari Niemi**, mitä mieltä sinä olet Suomen luonnosta?

Jari: Minun mielestäni Suomessa on aivan liian paljon luontoa. Suomessa täytyy rakentaa enemmän.

Toimittaja: Entä mitä mieltä, Jari, olet oman auton käytöstä?

Jari: Minusta ihmisen täytyy olla oikeus käyttää omaa autoa niin paljon kuin mahdollista. Ongelma on vain se, että bensa maksaa liian paljon.

Toimittaja: Ja vielä, Jari, mitä ajattelet kierrätyksestä?

Jari: Kierrätys on hyvä asia, koska silloin säästyy raaka-aineita.

2

Toimittaja: **Mia Åberg**, mitä mieltä sinä olet Suomen luonnosta?

Mia: Minusta Suomessa on ihana luonto. Tällä ei ole liian paljon ihmisiä ja eläimillä on hyvä olla suomalaisessa luonnossa.

Toimittaja: Mia, mitä ajattelet oman auton käytöstä?

Mia: Minusta oman auton käyttö on turhaa isoissa kaupungeissa. Meidän kaikkien pitää käyttää enemmän joukkoliikennettä.

Toimittaja: Entä mitä ajattelet kierrätyksestä, Mia.

Mia: Se on minusta erittäin hyvä asia, koska sillä tavalla säästetään luontoa.

3

Toimittaja: **Saku Virolainen**, mitä sinä ajattelet Suomen luonnosta?

Saku: Minä rakastan sitä. Harrastan retkeilyä Lapissa ja erityisesti Lappi on minusta kaunis.

Toimittaja: Entä mitä mieltä olet oman auton käytöstä?

Saku: Minusta erityisesti maalla täytyy usein käyttää omaa autoa, koska siellä ei ole hyvää joukkoliikennettä.

Toimittaja: Saku, mitä ajattelet kierrätyksestä?

Saku: En oikein tiedä, kai se on hyvä asia, koska luontoa säästyy.

4

Toimittaja: **Kerttu Sinisalo**, mitä mieltä te olette Suomen luonnosta?

Kerttu: Kyllähän tuo on kaunis, vaikka talvella on niin kylmää.

Toimittaja: Entä mitä ajattelette oman auton käytöstä?

Kerttu: Minusta ihmiset ajavat aivan liian paljon ja liian lujaa omilla autoilla. Bensan hintaa täytyy vielä nostaa, niin loppuu turha ajelu.

Toimittaja: Kerttu Sinisalo, mitä mieltä olette kierrätyksestä?

Kerttu: Se on hyvä asia, mutta keräspisteet ovat vain niin kaukana. Biojätteiden kierrätys on onneksi helppoa.

Toimittaja: Kiitos kaikille osallistujille.

Kaikki: Kiitos.

Kappale 15 Harjoitus 5 sivu 123

- Huomenta Riitta!
- Huomenta! Voi kun minä olen väsynyt. Eilisiltainen elokuva loppui vasta puoli kaksitoista. Mutta se oli kyllä hyvä. Sen jälkeen olin vielä hereillä puolitoista tuntia. Aamulla lapsi herätti minut jo viideltä. Hän oli kuumeessa.
- Voi että. Sinulla oli tosi lyhyt yö.
- Sanopa muuta. Ehkä kuppi kahvia auttaa.
- Minä keitän meille oikein vahvat kahvit.
- Kiitos. Mitä sinä teit eilen illalla?
- Minä oli italian kielen kurssilla ja sen jälkeen menin vielä ulos kävelylle. Minä en katsonut sitä elokuvaa, vaan menin aikaisin nukkumaan.
- Minäkin menen kyllä tänä iltana aikaisin nukkumaan. Hei, nyt minun puhelin soi. Nähdääkö kymmenen minuutin kuluttua kahvihuoneessa?
- Selvä. Kahvi on silloin varmaan valmista.

Kappale 17 Harjoitus 8 sivu 135

Lähestymme Tukholmaa ja Arlandan lentokenttää. Kello on puoli yksi paikallista aikaa. Sää Tukholmassa on pilvinen ja lämpötila on plus 11 astetta.

Pyydämme teitä ystäväällisesti nostamaan istuimenne selkänojan ylös. Nostakaa myös edessänne oleva pöytä ylös ja kiinnittääkää turvavyöt. Laittakaa käsimatkatavaranne edessä olevan istuimen alle.

Odottakaa rauhallisesti paikallanne, kunnes edessänne oleva turvavyömerkkivalo on sammunut.

Toivotamme teille hyvää päivän jatkoa ja tervetuloa uudestaan!

Kappale 19 Harjoitus 2 sivu 145

1

Olemme nyt Kulleron päiväkodissa. Mikäs sinun nimesi on?

- Ninni Siren.
- Ninni, mitä täällä päiväkodissa tehdään?
- No aamulla syödään puuroa, sitten leikitään vähän yhdessä ja sitten mennään ulos.
- Mitä ulkona tehdään?
- Juostaan, lasketaan liukumäestä, pelataan jalkapalloa.
- Kivaa päivää sinulle, Ninni.

2

- Olemme nyt Rantalahden kylpylässä. Johtaja Heidi Wallgren, mitä täällä kylpylässä voidaan tehdä?
- Täällä uidaan, käydään höyrysaunassa, syödään hyvin, tanssitaan ja levätään. Lähdetäänpä katsomaan.
- Joo, mennään vaan.

3

- Olemme nyt Luotolan uudessa kirjastossa. Kirjastovirkailija Marko Rinne, mitä täällä tehdään?
- Täällä luetaan, opiskellaan, lainataan kirjoja ja musiikkia, kuunnellaan musiikkia ja surffaillaan internetissä.
- Kiitos.

Kappale 20 Harjoitus 3 sivu 150

Ja tervetuloa hyvät asiakkaat avajaisiimme!

Tänään meillä on erittäin edulliset tarjoukset:

- Puuvillaiset tyynyliinat vain 6 euroa kappale.
- Naisille joka säänn jalkineet todella edullisesti, vain 49,90 euroa.
- Lapsille lämpimät talvihaalarit vain 55 euroa.
- Ja naisille kauniit, hyvälaatuiset paitapuserot nyt erikoishintaan, vain 34,90 euroa.
- Laadukkaat kahvinkeittimet nyt vain 45 euroa.
- Ja kultaiset rannekellot mielettömän edullisesti, vain tänään hintaan 69,90 euroa.
- Kirjaosastoltamme joka kodin keittokirjat vain 12 euroa kappale.
- Ja laukkuosastolta aidot nahkalompakot vain 25 euroa.

Kappale 21 Harjoitus 6 sivu 163

Antti Tahvanainen ajaa autolla kotia kohti. Yhtäkkiä hän huomaa tien vieressä keltaisen Volvon ja poliisin, joka näyttää Antille merkkiä. Hän ajaa autonsa tien reunaan ja avaa ikkunan.

- Päivää. Saanko nähdä ajokortin ja rekisteriotteen.
- Pieni hetki. Tässä on ajokortti ja tässä rekisteriote.
- Kuka tämän auton omistaa?
- Minun vaimoni. Oma autoni on nyt korjaamolla, joten olen vaimon autolla liikenteessä.
- Minun täytyy soittaa rekisterikeskukseen ja tarkistaa asia. Hetki vain ... Asia selvä. Tehdään samalla vielä puhalluskoe. Voitteko puhaltaa pitkään ja voimakkaasti tähän näin.
- PUUHHHHHH!
- Mittari näyttää nolla promillea. Oletteko huomannut, että auton oikea etulyhyt on pimeä?
- Ai, onko? En ole huomannut, kun en minä tällä autolla normaalisti ajakaan.
- No, en minä siitä sakkoa kirjoita, mutta vaihtakaa se heti ensimmäisellä huoltoasemalla.
- Totta kai.
- Selvä, ei muuta. Turvallista matkaa!
- Kiitos.

Oppikirjan harjoitusten mallivastauksia

Huom! Mukana ovat myös kuunteluharjoitusten mallivastaukset.

Johdantokappale

 2 Kuuntele ja kirjoita paikkanimet vihkoon. sivu 8

Turku – Vaasa – Oulu – Kemi – Kajaani – Joensuu –
Lieksa – Espoo – Imatra – Tampere – Pori – Kouvolan

 5 Kuuntele ja kirjoita numerot vihkoon. sivu 9

6 – 2 – 16 – 22 – 9 – 18 – 28 – 32 – 9 – 37 – 43 – 55 – 64 – 100 – 89

6 Kirjoita kysymykset tai numerot. sivu 9

1. Viisi. Yksi.
2. Kolme Kaksi.
3. Kuinka monta?
4. Montako?

Kappale 1

2 Kirjoita puhekupliin oikeat tervehdykset. sivu 11

3 Etsi teksteistä tiedot ja täydennä taulukko. sivu 12

Etunimi ja sukunimi	Ikä	Kansalaisuus	Kieli
1. Niklas Lundell	26	suomalainen	ruotsi
2. Manuela Gonzalez	47	argentiinalainen	espanja
3. Saba Neguse	32	etiopialainen	amhara
4. Wang Liu	58	kiinalainen	kiina

6 Täydennä lauseet olla-verbillä. sivu 15

1. Hän **on** 58 vuotta.
2. Sinä **olet** ranskalainen.
3. Me **olemme** Suomessa.
4. Te **olette** kurssilla.
5. He **ovat** Helsingissä.
6. Se **on** nimi.
7. Ne **ovat** ruusuja.

7 Kuuntele ja kirjoita. sivu 15

1. Hän **on** Pedro. Hän **on** espanjalainen. Pedro on **15 (viisitoista)** vuotta.
2. Kuka **sinä** olet? – Minä **olen** Maria.
3. Mistä te olette **kotoisin**? – Me olemme **Puolasta**.
4. Miten se kirjoitetaan? – **H-Ä-M-E-E-N-L-I-N-N-A**.
4. Minä **puhun** urdua.

Kappale 2

1 Kysy pariltasi, mitä tavarat maksavat. Pari vastaa. sivu 17

1. – Kuinka paljon t-paita maksaa?
– Se maksaa kahdeksan euroa ja viisikymmentä senttiä.
2. – Mitä kaulaliina maksaa?
– Se maksaa viisi euroa.
3. – Paljonko sateenvarjo maksaa?
– Se maksaa kaksitoista euroa.
4. – Kuinka paljon kello maksaa?
– Se maksaa kaksikymmentähdeksän euroa ja viisikymmentä senttiä.
5. – Mitä suklaalevy maksaa?
– Se maksaa euro yhdeksänkymmentä senttiä.
6. – Paljonko jäätelötuutti maksaa?
– Se maksaa kaksi euroa kolmekymmentä senttiä.
7. – Kuinka paljon lehti maksaa?
– Se maksaa neljä euroa ja seitsemänkymmentä senttiä.
8. – Mitä (puolen litran) limsapullo maksaa?
– Se maksaa yksi euro ja kahdeksankymmentä senttiä.
9. – Paljonko kampa maksaa?
– Se maksaa kuusikymmentäviisi senttiä.
10. – Kuinka paljon postimerkki maksaa?
– Se maksaa seitsemänkymmentä senttiä.

2 Täydennä torikeskustelut. sivu 19

A

- Asiakas: Hei! Mitä maksaa litra mansikoita?
- Kauppias: Litra **maksaa** 4 euroa.
- Asiakas: Minä **otan** kaksi litraa.
- Kauppias: Se tekee **kahdeksan** euroa.
- Asiakas: Tässä. Kiitos ja hei.
- Kauppias: **Hei, hei.**

B

- Asiakas: Moi! Mitä paprikat ovat kilo?
- Kauppias: Ne ovat 3 euroa 40 senttiä **kilo**.
- Asiakas: Entä perunat? **Mitä / Paljonko / Kuinka paljon** perunat ovat kilo?
- Kauppias: **Ne** ovat yksi euro 80 senttiä kilo.
- Asiakas: Minä **otan** perunoita 2 kiloa.
- Kauppias: Selvä. Se tekee 3 euroa 60 senttiä.
- Asiakas: Kiitos.
- Kauppias: **Kiitos. Hei, hei.**

3 Kuuntele hinnat ja kirjoita. sivu 19

1. 3,20	3. 5,40	5. 15,00	7. 29,20
2. 1,80	4. 8,90	6. 42,90	8. 75,70

5 Mikä vaate ei kuulu joukkoon? Alleviivaa se. sivu 21

- A** 3. uimapuku
B 2. solmio
C 3. vyö
D 2. käsineet

9 Kuuntele, minkä värisen mikäkin vaate on. Yhdistä väri ja vaate. sivu 22

1. t-paita	d.	oranssi
2. farkut	g.	siniset
3. huivi	a.	keltainen
4. kaulaliina	c.	vihreä
5. takki	e.	ruskea
6. pipo	f.	violetti
7. käsineet	b.	mustat
8. villapusero	h.	harmaa

Kappale 3

1 Oikein vai väärin? sivu 25

	Oikein	Väärin
1. Talvi on lämmin.		X
2. Kesällä paistaa aurinko.	X	
3. Syksyllä tuulee.	X	
4. Toukokuu on kevättä.	X	
5. Joulukuussa sataa lunta.	X	
6. Kesällä päivä on pitkä.	X	
7. Yö on lyhyt helmikuussa.	X	
8. Lokakuussa on vihreää.		X

3 Kirjoita kellon alle, mitä kello on. sivu 27

1. Kello on seitsemän.
2. Kello on viisi.
3. Kello on puoli kymmenen.
4. Kello on puoli kaksi.
5. Kello on viisitoista (= varttia) yli kaksitoista.
6. Kello on kymmenen yli kahdeksan.
7. Kello on kaksikymmentäviisi vaille kymmenen.
8. Kello on kymmenen vaille kahdeksan.
9. Kello on viisitoista (= varttia) vaille kolme.

4 Kuuntele äänitteeltä, mitä kello on, ja piirrä viisarit. sivu 28

18.00

9.00

15.30

9.30

19.15

6.10

7.05

19.45

11.55

5 Kirjoita kellonaika. sivu 28

1. 13.15 = Kello on viisitoista yli yksi iltapäivällä.
2. 18.25 = Kello on kaksikymmentäviisi yli kuusi illalla.
3. 02.45 = Kello on viisitoista vaille kolme yöllä.
4. 09.35 = Kello on kaksikymmentäviisi vaille kymmenen aamulla.
5. 21.20 = Kello on kaksikymmentä yli yhdeksän illalla.
6. 10.10 = Kello on kymmenen yli kymmenen aamulla.

6 Kuuntele milloin (kellonaika? päivä?) asiat tapahtuvat. Kirjoita viikonpäivä oikean kellonajan alle. sivu 29

klo 16.00	klo 22.00	klo 09.00	klo 12.00	klo 14.00	klo 19.00	klo 13.00
keski-viikkona	maanantaina	tiistaina	torstaina	perjantaina	lauantaina	sunnuntaina

Kappale 4

1 a) Lue teksti, katso kuvia ja täydennä tiedot. sivu 32

2. Ville, isä, 30 vuotta.
3. Niina, tytö, 8 vuotta.
4. Joni, poika, 5 vuotta.
5. Jessica, tyttö, 1 vuotta.

b) Katso kuva ja täydennä huoneiden nimet. sivu 33

A Nimi:

1. olohuone
2. makuuhuone
3. lastenhuone/makuuhuone
4. kylpyhuone

B Nimi:

1. olohuone
2. makuuhuone
3. pesuhuone
4. makuuhuone
5. makuuhuone
6. kylpyhuone

3 Katso kuva. Merkitse, missä huoneessa huonekalut ovat. sivu 34

Huonekalut	Olohuone	Keittiö	Makuuhuone	Kylpyhuone
sohva	x			
ruokapöytä		x		
sänky			x	
nojatuoli	x			
kirjahyllä	x			
pesuallas				x
tiskiallas		x		
hella		x		
sohvapöytä	x			
vessanpönttö				x
yöpöytä			x	
jääkaappi		x		
tuoli		x		
lipasto			x	
jalkalamppu	x			
suihku				x
pesukone				x

4 Vastaan kysymyksiin. sivu 36

1. Kalevi on vanha.

Pasi on nuori.

2. Tiina on lyhyt.

Pirjo on pitkä.

3. Olli on sairas.

Heikki on terve.

4. Pertti on köyhä.

Tauno on rikas.

5. Teemu on lihava.

Kauko on laiha.

5 Katso kuva ja yhdistä sanat. sivu 36

1. puurolusikka

c.

2. margariiniveitsi

d.

3. voileipämakkara

e.

4. kahvikuppi

a.

5. mehulasi

b.

6. puurolautanen

f.

6 Kuuntele ja tee harjoitukset. sivu 37

1. Isä: **Kari Mattila, 28 (kaksikymmentäkahdeksan)** vuotta.

2. Äiti: **Merja Mattila, 26 (kaksikymmentäkuusi)** vuotta.

3. Tyttö: **Siiri, 4 (neljä)** vuotta.

4. Tyttö: **Vilma, 2 (kaksi)** vuotta.

Kappale 5

1 Lue teksti ja vastaa kysymyksiin. sivu 39

1. Ilma on kaunis.
2. Leena/Hän vie roskapussin ulos.
3. Päivillä/Hänellä on iso kaksio.
4. Vauvan nimi on Johannes.

2 Täydennä lauseet sopivalla sanalla. Voit etsiä sanan tekstistä. sivu 39

1. Meillä on 5 huonetta ja keittiö. Meillä on iso **asunto**.
2. Me asumme **B-rapussa**.
3. Oikealla on **pyörävarasto**, jossa on vanha lastenpyörä.
4. On kaunis päivä. Lapset ovat **pihalla**.
5. Leena pesee lattian. Nyt se on **puhdas**.

3 Katso kuva ja vastaa kysymyksiin sivu 41

1. Jyrillä on kukka.
2. Irmalla on kamera.
3. Lailalla on pitkä tukka.
4. Niinalla on huivi.
5. Eevalla on silmälasit.
6. Tapiolla on vauva.
7. Kallelle on viikset.
8. Jussilla on kuuma.

5 Katso piirrosta ja kirjoita vihkoon lauseita, joissa kerrot, kenellä on mitä. sivu 41

1. Pojalla on reppu. Hänellä on kuuma. Hänellä on shortsit ja lippalakki.
2. Miehellä on hattu ja silmälasit. Hänellä on (kädessä) kävelykeppi ja lehti.
3. Naisella on huivi päässä. Hänellä on laukku ja viulu.
4. Tytöllä on jäätelö. Hänellä on kaulaliina.

6 Kuuntele äänitteeltä kuvaus ja merkitse, onko väite oikein vai väärin. sivu 42

	Oikein	Väärin
1. Katja asuu Turussa.		X
2. Hänellä on suuri asunto.		X
3. Asunnossa ei ole parveketta.		X
4. Katjalla on sohva.		X
5. Hänellä on kukkia.	X	
6. Keijo asuu naapurissa.	X	
7. Keijolla on lapsi.	X	
8. Keijolla on vaimo.		X

7 Mikä ei kuulu joukkoon? sivu 43

- A 4. polkupyörä B 3. lehmä C 3. pysäkki D 2. norsu

Kappale 6

1 Lue teksti ja vastaa kysymyksiin. sivu 45

1. Tero herää seitsemältä.
2. Hän lähtee kotoa puoli yhdeksältä.
3. Tero istuu ja opiskelee.
4. Uimahallissa hän ui.
5. Työ alkaa kello viisi (= viideltä).
6. Hän on työssä R-kioskillä.
7. Hän on työssä neljä tuntia.
8. Tero katsoo televisiota.
9. Hänellä oli pitkä päivä.
10. He menevät kuntosalille varttia vaille seitsemän.

2 Kuuntele ja vastaa kysymyksiin. sivu 46

1. Normaalisti hän menee työhön autolla.
2. Tänään hän menee työhön polkupyörällä.
3. Työmatka kestää 20 minuuttia.
4. Hän menee bussilla keskustaan.
5. Pirjo menee työhön junalla.
6. Matka kestää 12 minuuttia.
7. Illalla he usein kävelevät metsässä.

5 Katso kuvaaa ja kirjoita, mitä hän tekee. sivu 51

1. Kaisa tanssii.
2. Tero juo limsaa.
3. Pekka kävelee.
4. Tiina tiskaa / pesee astiat.
5. Simo siivoaa / imuroi.
6. Ari pelaa jalkapalloa.
7. Sari ajaa autoa.
8. Mika katsoo televisiota.

7 Kirjoita verbi oikeaan lauseeseen. Verbit ovat perusmuodossa. Taivuta verbiä oikeassa persoonassa. sivu 52

Jussi (1) **harrastaa** paljon urheilua. Hän (2) **pelaa** jalkapalloa ja tennistää.

Hän (3) **juoksee** usein aamulla viisi kilometriä puistossa.

Talvella hän (4) **luistelee** ja kesällä hän (5) **pyöräilee**.

Jussilla on myös muita harrastuksia. Hän (6) **kerää** postimerkkejä. Torstaisin hän (7) **opiskelee** italiaa työväenopistossa. Joskus Jussi on laiska. Silloin hän (8) **katsoo** televisiota kotona ja (9) **syö** popcornia.

Jussi (10) **asuu** yksin, mutta hänellä on tyttöystävä Reija. Reija ja Jussi (11) **kävät** usein elokuvissa. He myös (12) **tekevät** yhdessä ruokaa silloin tällöin. He (13) **rakastavat** italialaista ruokaa: pitsaa ja spaghetti.

Jussi itse (14) sanoo näin:

"Nyt minä (15) **olen** työssä huonekalukaupassa. Minä (16) **myyn** siellä mattoja. Tulevaisuudessa minä (17) **haluan** työhön urheiluliikkeeseen, koska urheilu on minulle rakas harrastus. Me Reijan kanssa (18) **menemme** naimisiin ensi kesänä. Me (19) **etsimme** nyt isoa asuntoa, koska (20) **toivomme**, että pian (21) **saamme** lapsia."

8 Keskustele parin kanssa, mitä sinä teet. sivu 53

Mitä sinä teet keittiössä? • Keittiössä minä laitan ruokaa.

Mitä sinä teet ...?

- Makuuhuoneessa minä nukun.
- Koulussa minä opiskelen.
- Ravintolassa minä syön.
- Urheiluhallissa minä pelaan tennistä.
- Kahvilassa minä juon limsaa.
- Olohuoneessa minä katson televisiota.
- Kylpyhuoneessa minä pesen hampaat.
- Diskossa minä tanssin.
- Pankissa minä maksan vuokran.
- Bussissa minä ostan lipun.
- Ulkona minä kävelen.

10 Kysy pariltasi. Keksi itse lisää kysymyksiä. sivu 55

1. Kyllä, minä olen suomalainen. / Ei, minä en ole suomalainen.
2. Kyllä, minä puhun englantia. / Ei, minä en puhu englantia.
3. Kyllä, minä asun kerrostalossa. / Ei, minä en asu kerrostalossa.
4. Kyllä, minä katson paljon televisiota. / Ei, minä en katso paljon televisiota.
5. Kyllä, minä ajan usein autolla. / Ei, minä en aja usein autolla.
6. Kyllä, minä urheilen paljon. / Ei, minä en urheile paljon.
7. Kyllä, minä juon kahvia. / Ei, minä en juo kahvia.
8. Kyllä, minä pelaan golfia. / Ei, minä en pelaa golfia.
9. Kyllä, minä syön tänään pitsaa. / Ei, minä en syö tänään pitsaa.
10. Kyllä, minä käyn kuntosalilla. / Ei, minä en käy kuntosalilla.
11. Kyllä, minä harrastan sauvakävelyä. / Ei, minä en harrasta sauvakävelyä.
12. Kyllä, minä surffailen netissä. / Ei, minä en surffaile netissä.

11 Tee -ko/-kö-kysymys. sivu 55

1. Oletko sinä naimisissa?
2. Juotko sinä aamulla kahvia?
3. Katsotko sinä televisiota?
4. Puhutko sinä espanjaa?
5. Urheiletko sinä?
6. Menetkö bussilla työhön?
7. Tanssitko sinä?

Kappale 7

1 Lue teksti ja vastaa kysymyksiin. sivu 57

- Terhin ammatti on sihteeri.
- Terhin loma alkaa ensi viikolla.
- Maisa on Terhin pomo.
- Terhi syö lounalla salaattia ja hedelmän.
- Terhi pitää sihteerin työstä, koska jokainen päivä on erilainen.

2 Yhdistä ammatti ja työpaikka. sivu 59

1. lääkäri	c.	sairaala / j. terveysasema
2. opettaja	d.	koulu
3. maanviljelijä	h.	maatila
4. palomies	f.	paloasema
5. poliisi	g.	poliisiasema
6. myyjä	i.	kauppa
7. sairaanhoitaja	c.	sairaala / j. terveysasema
8. kokki	k.	ravintola
9. autonasentaja	m.	autokorjaamo
10. lentäjä	l.	lentoyhtiö
11. hitsaaja	a.	tehdas
12. sihteeri	e.	toimisto
13. valokuvaaja	b.	valokuvaamo

3 Kysy parilta. sivu 59

Malli: Mistä väristä sinä pidät? Mistä ruoasta sinä tykkää?

4 Jatka lausetta ja käytä minä-persoonaa. sivu 62

- minä nukun
- minä puen
- minä annan
- minä otan
- minä lähden
- minä luen
- minä leivon
- minä kuljen
- minä hoidan

5 Vastaan kysymyksiin. Käytä suluissa olevaa verbiä. sivu 63

1. Olli makaa.
2. Eila kampaa tukkaa.
3. Isto tapaa ystäviä.
4. Matti suutelee vaimoa.
5. Naapuri hakkaa seinää.
7. (Minä) kuuntelen uusia levyjä.
8. (Minä) kättelen.
9. (Minä) ompelen (uuden napin).

6 Katso kuvia ja kirjoita, mitä Kalle tekee tänään ja mitä Kalle ei tee tänään. sivu 64

1. Kalle pelaa jalkapalloa.
2. Kalle ei juokse.
3. Hän opiskelee matematiikkaa.
4. Hän ei tanssi.
5. Hän katsoo televisiota.
6. Hän ei aja autoa.
7. Hän ei tiskaa.
8. Hän kirjoittaa kirjeen.
9. Hän ei leivo.
10. Hän kuuntelee radiota/musiikkia.
11. Hän ei neulo/kudo.
12. Hän tapaa ystävän. / He tapaavat.

7 Kuuntele, mitä eri ihmiset kertovat työstään, ja kirjoita nimen kohdalle ammatti. sivu 64

1. Keijo on rakennusmies.
2. Tuija on toimittaja.
3. Pertti on lentäjä.
4. Jaana on myyjä.

8 Kirjoita verbit oikean otsikon alle. sivu 64

siivous	urheilu	opiskelu	matkustaminen	kaupassa käynti
imuroida	juosta	oppia	lentää	ostaa
pestä	hypätä	kirjoittaa	ajaa	maksaa
pyyhkiä	heittää	vastata	leimata lippu	punnita

Kappale 8

1 Lue teksti ja vastaa kysymyksiin. sivu 67

1. Koska Riina huutaa äitiä.
2. Riinalla on korva kipeä.
3. Isä katsoo Riinan korvaan ja hakee kuumemittarin.

2 Kuuntele ja kirjoita, mitä terveysongelmia kullakin henkilöllä on ja miksi heillä on niitä. sivu 68

Nimi	Sairaus	Miksi?
1 Joonas Salo	Kurkku kipeä.	Ei ole kaulaliinaa.
2 Terttu Mäki	Kynärpää kipeä.	Pelaa paljon tennistä.
3 Joni Takala	Käsi kipeä.	Polkupyöräonnettomuus.
4 Martti Virta	Yskää.	Polttaa tupakkaa.
5 Kaisa Lempinen	Allergia, ihottumaa.	Lian voimakasta pesuainetta.

4 b) Täydennä lause oikealla sanalla. sivu 69

1. Sinulla on kuumetta ja paha yskä. Sinä **soitat / varaat ajan** lääkärille.
2. Paikka, jossa lääkäri on työssä, on **terveyskeskus / sairaala / lääkäriasema**.
3. Lääkäri kysyy sinulta: "**Mikä Teitä/sinua vaivaa?**"
4. Lääkäri kuuntelee keuhkosi ja kertoo, että sinulla on **tulehdus/keuhkoputkentulehdus**.
5. Kun menet apteekkiin ja ostat lääkkeen, sinulla on **resepti**.

5 Kuuntele ja kirjoita puuttuvat sanat. sivu 70

Terveyskeskuksessa

A: Hyvää päivää. **Haluan** varata ajan terveydenhoitajalle ensi torstaaksi.

B: Päivää. Sopiiko teille torstaina **14.15?**

A: **Kyllä, se sopii hyvin.**

Neuvolassa

A: Huomenta. Täällä Päivi Pääkkönen. **Voinko** varata ajan terveydenhoitajalle? Vauvani Joonas on **puoli vuotta** ja hänellä on neuvolassa **tarkastus**.

B: Huomenta. **Sopiiko** teille ensi viikon maanantaina **kello 9?**

A: Voi ei. Se ei valitettavasti käy. Olemme silloin mummolassa. Voinko saada **ajan keskiviikkoksi?**

B: **Kyllä. Käykö** silloin kello 10?

A: Joo, kää. Tulemme silloin.

B: Hyvä. Ja nimi oli Pääkkönen?

A: Kyllä. Joonas Pääkkönen.

B: **Tervetuloa** ja hei hei.

A: Kiitos ja hei.

6 Kirjoita oikeat sanat oikeassa muodossa. sivu 72

1. Olin autokoulussa. Nyt minä osaan **ajaa** autoa.
2. Tero matkustaa kesällä Ranskaan. Hän **osaa** (puhua) ranskaa.
3. Meillä on sauna. Me **aiomme mennä / taidamme mennä / voimme mennä** perjantaina saunaan.
4. Riina oli eilen sairas. Riina **voi mennä** ulos / **saa mennä** ulos.
5. Ajattelen, että pesen ikkunat viikonloppuna. Minä aion **pestää** ikkunat viikonloppuna.

7 Täydennä lauseet oikeilla sanoilla oikeassa muodossa. sivu 73

1. Ensi kesänä meidän perhe **aikoo matkustaa** Kreikkaan.
2. Me **haluamme uida** joka päivä meressä.
3. Ville, 3 vuotta, ei **osaa uida** vielä, mutta hän **haluaa leikkiä** rannalla.
4. Silloin me **voimme ottaa** aurinkoa joka päivä, mutta emme **saa ottaa** sitä liikaa.
5. Mieheni **haluaa purjehtia** lomallamme.
6. Nyt talvella **yritän opiskella** kreikkaa työväenopistossa.
7. Mutta olen vähän laiska enkä **taida mennä** tänään tunnille.

Kappale 9

2 Täydennä lauseet. sivu 79

1. Viikonloppuna meille tulee monta **vierasta**.
2. Minä tarvitseen kaupasta 2 **litraa maitoa, 2 purkkia kermaa ja 2 pakettia jäätelöä.**
3. Minä ostan myös **3 leipää ja 10 leivosta.**
4. Kalaosastolta ostan **2 isoa kalaa.**
5. Kun tulen kotiin kaupasta, huomaan, että minulla ei ole **salaatinkastiketta** jääkaapissa.

3 Katso kuva ja kerro, mitä ostoskorissa on. sivu 80

Ostoskorissa on

- litra maitoa / yksi maitopurki
- (paketti) makkaraa
- pullo olutta
- limsaa / pullo limsaa
- kuusi (6) tomaattia
- (naudan)lihaa
- (ruis)leipää
- (paketti) kananmunia

4 Valitse oikea sana. sivu 81

1. Talvella ei voi mennä ulos **ilman** paksua takkia.
2. Koira haukkuu **keskellä** pihaa.
3. **Ennen** bussimatkaa minä ostan kaksi palloa jäätelöä.
4. Postia **vastapäätä** on uimahalli.
5. Tuletko kotiin **ennen** kymmentä?
6. **Ilman** tietokonetta on nykyään vaikea elää.
7. **Keskellä** huonetta on iso pöytä ja 8 tuolia.
8. Ikkunaa **vastapäätä** on ovi.
9. Juon kahvia **ennen** elokuvaan.
10. Lapset eivät voi ostaa karkkia **ilman** meitä, koska heillä ei ole rahaa mukana.

5 Kuuntele radiohaastattelu ja kirjoita, mitä nämä henkilöt ostavat. sivu 82

1. Virpi Saarela ostaa maitoa, margariinia, leipää ja jauhelihaa.
2. Lasse Nyman ostaa pojalleen uudet kengät ja sitten ruokaa ruokaosastolta.
3. Jaana Mattila ostaa salaattia, tonnikalaa, juustoa, suklaata, leipää, teetä ja jogurttia.
4. Jaakko ja Mikaela ostavat leivänpaahtimen, pölynimurin ja ruokaa viikonlopuksi, ainakin kalaa.

Kappale 10

1 Lue teksti (s. 83) ja vastaa kysymyksiin. sivu 84

1. Matti ja Janne harrastavat jääkiekkoa.
2. Tuomari raivostuttaa Mattia.
3. Jannea suututtaa se, että urheilu ei nykyisin enää ole reilua.

2 Lue teksti (s. 84) ja vastaa kysymyksiin. sivu 85

1. Uusi uimahalli on tilava, ja sen sauna on hyvät löylyt.
2. Se on hieno, mutta Helena ärsyttää joskus se, että uimahallissa on niin tungosta.
3. Häntä itkettää.

4 Kuuntele harjoitus äänitteeltä ja rastita, onko väite oikein vai väärin. sivu 86

1. Liisa on vähynyt aamulla.
2. Suihkun jälkeen häntä väsyttää.
3. Liisa on iloinen, koska kahvi on hyvä.
4. Liisa on vihainen, jos bussi lähtee liian aikaisin.
5. Liisalla on kylmä, koska hänellä ei ole hattua.
6. Bussissa Liisa juttelee ystävän kanssa.
7. Liisaa harmittaa, koska hänellä on kiire.
8. Siniä naurattaa, koska Liisa unohtaa usein jotakin kotiin.
9. Liisa ja Sini ovat iloisia, koska huoltomies avaa oven.

Oikein	Väärin
X	
	X
	X
X	
	X
	X
	X
X	
	X

5 Valitse oikea sana seuraavista ja täydennä lauseet. sivu 87

1. Alue, jolla pelaajat pelaavat esim. jääkiekkoa, on **kenttä**.
2. HIFK ja Kärpät pelaavat. HIFK **johtaa** peliä.
3. Nyt on kolmas **erä**.
4. Pelaajalla on kädessä **maila**.
5. Suomi **häviää**.
6. **Tuomari** viheltää pelin poikki.
7. Jääkiekkoliijalla on päässä **kypärä**.
8. Nyt tuli **maali**.
9. Kun pelaaja tekee maalin, **yleisö** taputtaa.
10. Voittajalla on kädessä **palkinto**.
11. Ihminen, joka kertoo urheilijalle, miten harjoitella ja pelata, on **valmentaja**.
12. Hänelle tulee kahden minuutin **jäähy**.
13. Se on **tasapeli**.
14. Paikka, jossa yleisö istuu ja katsoo peliä, on **katsomo**.
15. Jokerit **voittavat**.

Kappale 11

1 Lue teksti ja merkitse, onko lause oikein vai väärin. sivu 90

Oikein	Väärin
	X
	X
X	
	X
	X
	X
- Keittiön vesihana vuotaa.
 - Huoltomies tulee heti Leenan vesihanaa katsomaan.
 - Lokkitie on lähellä Haukkakujaa.
 - Leenan mies hakee täänään lapset päiväkodista.
 - Huoltomies ajattelee, että vesihanassa on iso vika.
 - Pyörävaraston ikkuna on rikki.

2 Mikä ei kuulu joukkoon? sivu 90

- A 3. neula
 B 4. sakset
 C 3. kerätää
 D 3. nuppineula

3 Yhdistä persoonapronominen ja lauseen loppu. sivu 94

1. Minun	d.	ystäväni menee huomenna naimisiin.
2. Sinun	f.	kissasi leikkii ulkona.
3. Hänen	b./e.	puhelimensa on rikki. / veljensä ajaa paljon pyörällä.
4. Meidän	a.	lapsemme on 5-vuotias.
5. Teidän	c.	äitinne on kaunis nainen.
6. Heidän	b./e.	puhelimensa on rikki. / veljensä ajaa paljon pyörällä.
7. Jaanani	g.	käsi on kipeä.

4 Vastaa kysymyksiin käyttämällä genetiiviä. sivu 94

- Lontoo on Iso-Britannian/Englannin pääkaupunki.
- Rooma on Italian pääkaupunki.
- Pariisi on Ranskan pääkaupunki.
- Tokio on Japanin pääkaupunki.
- Addis Abeba on Etiopian pääkaupunki.
- Buenos Aires on Argentiinan pääkaupunki.
- Bagdad on Irakin pääkaupunki.
- Kairo on Egyptin pääkaupunki.

6 Tee yhdyssana. Yhdistä oikea alku ja loppu. sivu 95

kengännaauha
lapsenlapsi
kissanpentu
lehmänkello
talonmies
lehdenjakaja
ranskanleipä

7 Katso kuvaaa ja vastaa kysymyksiin. sivu 95

1. Jukan kirja on paksu.
2. Pekan kirja on ohut.
3. Tytin tukka on pitkä.
4. Helin tukka on lyhyt.
5. Urhon auto on iso.
6. Veikon auto on pieni.
7. Teron kynä on pitkä.
8. Jounin kynä on lyhyt.

8 Keksi jatko lauseille. Käytää verbejä täytyä, pitää, olla pakko ja negatiivisena tarvita ja olla pakko. sivu 95

1. Minun pitää opiskella tänään illalla.
2. Hänen täytyy mennä silmälääkäriin tai optikolle.
3. Tänään illalla hänen on pakko pakata.
4. Sinun täytyy mennä lääkäriin. / Sinun ei tarvitse mennä kouluun/työhön.
5. Jos sinä myöhästyt, niin sinun pitää pyytää anteeksi.
6. Sinun ei tarvitse enää selittää.
7. Jos sinä olet huomenna vielä sairas, sinun ei ole pakko tulla kouluun/työhön.

10 Kuuntele tarina ja vastaa seuraaviin kysymyksiin. sivu 96

1. Leenan televisio on pimeä. Kuva ei näy, mutta ääni kuuluu.
2. Ei, televisio on uusi. Se on vain 5 kuukautta vanha.
3. Koska hänellä ei ole autoa.
4. Huoltoliikkeen mies tulee seuraavana päivänä/huomenna neljän ja viiden välillä.
5. Korjaus maksaa 65–140 euroa.

Kappale 12

1 Lue teksti ja merkitse, ovatko väitteet oikein vai väärin. sivu 98

1. Lentokentällä täytyy olla kymmeneltä.
2. Terhin poika Matti lähtee myös Ranskaan.
3. Terhi matkustaa Ranskaan ensimmäistä kertaa.
4. Marie on Terhin kaveri.
5. Terhi pakkaa matkalaukun torstaina.
6. Terhi hakee passin torstaina.
7. Terhin lomaviikolla Ranskassa on huono ilma.

Oikein	Väärin
X	
	X
	X
X	
	X
X	
	X

2 Kirjoita seuraavat sanat oikeaan lauseeseen oikeassa muodossa. sivu 99

1. Kaija matkustaa Yhdysvaltoihin. Ennen matkaa hän vaihtaa eurot dollareiksi eli hän vaihtaa **valuuttaa**.
2. Hän ajattelee, että **matkavakuutus** on hyvä olla myös, jos sairastuu tai joku varastaa kameran tai rahat.
3. Hänen miehensä Keijo **saattaa** Kaijan lentokentälle autolla.
4. Ensin on **lähtöselvitys**. Siellä Kaija näyttää lipun.
5. Lähtöselvityksessä on **hihna**, johon Kaija panee matkalaukun.
6. Sen jälkeen on vuorossa **passintarkastus**. Kaijan passi on vielä 8 vuottavoimassa.
7. Kaijalla on vähän **käsimatkatavaraa**. Hänellä on pieni reppu, jossa on kirja ja korvalappustereot.
8. Kaijan lentokoneen **portti** on A22.
9. Lentokoneessa lentoemäntä kertoo, että **turvavyön** on hyvä olla kiinni koko matkan ajan.
10. Lento New Yorkiin on pitkä. Lennolla on vain yksi **välilasku** Lontoossa.
11. Kun Kaija palaa takaisin Suomeen, hänen täytyy taas kulkea passintarkastukseen läpi. Lisäksi matkalaukun kanssa täytyy kävellä **tullin läpi**. Tullivirkailijia ei katso Kaijan laukku.
12. Kaijan mies Keijo **on vastassa** lentokentällä. Hänellä on kova ikävää Kaijaa pitkän matkan aikana.

3 Katso kuva ja kerro tai kirjoita vihkoon, missä eri huonekalut ja tavarat ovat. Käytä sanoja alla, päällä, takana, edessä jne. sivu 101

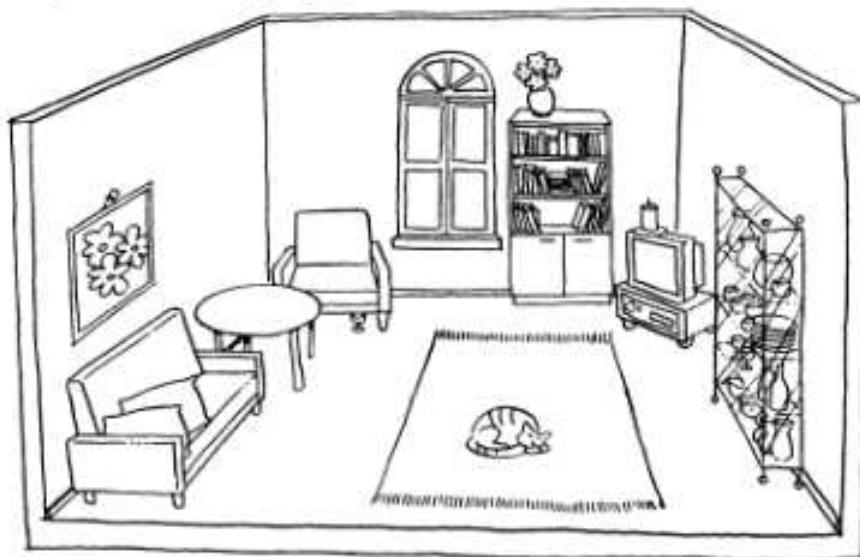
Nojatuoli on kirjahyllyn edessä.
 Kirjahyllyn ja nojatuolin välissä on lehtilaatikko.
 Kirjahyllyn oikealla puolella on televisio.
 Television päällä on kukka.
 Televisio on lipaston päällä.
 Lipaston päällä television vieressä on videot.
 Lipaston vieressä on sohva.

Sohvan päällä on pusero.
 Sohvan edessä on pullo.
 Huoneen keskellä on pöytä.
 Pöydän yllä on lamppu.
 Pöydän päällä on kirja ja pöydän alla on kengät maton päällä.
 Maton alla on kissa.

5 Kuuntele, kun Terhi kertoo, mitä hänen olohuoneessaan on ja piirrä Terhin olohuoneen tavarat paikoilleen. sivu 101

Minulla on iso olohuone.
Ikkunan vasemmalla puolella on nojatuoli.
Nojatuolin edessä on pyöreä pöytä.
Vasemmalla seinällä pyöreän pöydän vieressä on sohva.
Sohvan päällä on kaksi tyynyä.
Sohvan yllä takana on taulu.
Nojatuolin alla on lasi.
Ikkunan oikealla puolella on kirjahylly.

Kirjahyllyn päällä on kukka.
Kirjahyllyn vieressä on televisio.
Television alla on videot ja television päällä on kynttilä.
Oikealla seinällä on vitriini, jonka sisällä on paljon astioita.
Huoneen keskellä on iso matto.
Maton päällä makaa usein kissani Viiru.

6 Katso jun-aikataulua ja vastaa kysymyksiin. sivu 102

1. Helsingistä Karjaalle on 86 kilometriä.
2. Se kestää 6 minuuttia.
3. Kello 15.03 lähtee junta Turun satamaan.
4. Junat IC²129, IC³137 ja S149 menevät Kirkkonummelle.
5. Junta S123 ei kulje sunnuntaisin.
6. Lähden Helsingistä kello 11.03 junalla.

7 Kuuntele keskustelu linja-autoasemalla ja vastaa kysymyksiin. sivu 102

1. Kello 10.33 lähtee bussi Tampereelle.
2. Ei, seuraava bussi ei pysähdy Vialassa.
3. Toinen bussi on perillä Tampereella kello 14.45.
4. Ei tarvitse. Lipun voi ostaa myös bussista.

8 Täydennä oikealla sanalla. sivu 103

1. Ehkä	4. harvoin/joskus
2. vielä	5. ei koskaan / ei ikinä / ei milloinkaan, joskus
3. aina	6. edes

Kappale 13

1 Lue teksti (s. 105) ja merkitse, onko väite oikein vai väärin. sivu 106

Oikein	Väärin
☐	☒
☒	☐
☐	☒
☐	☒
☐	☒
1. Lahtelan perhe matkustaa Lappiin yksin.
 2. Matka tehdään pääsiäisenä.
 3. Antilla on oma mökki Lapissa.
 4. Matka tehdään lentokoneella
 5. Sami haluaa matkustaa ilman autoa.

2 Valitse oikea vaihtoehto. sivu 110

1. A Menen aamulla **kouluun**.
2. A Vien Annan **päiväkotiin**.
3. B/A Sami matkustaa **Lappiin/Lapissa**.
4. C Käytkö sinä **kaupassa**?
5. A Haen lainaa **pankista**.
6. C Lahtiset ovat **kotona**.
7. A Kissa istuu **tuolissa/tuolilla**.
8. B Lähetän lapset **mummolaan**.
9. C Olen sairas ja jäään **kotiin**.
10. B Laitan kännykän **taskuun**.

3 Kirjoita, missä nämä ihmiset ovat työssä. Keksi mahdollisimman monta paikkaa. sivu 111

1. opettaja: koulussa, oppilaitoksessa, yliopistolla
2. hammaslääkäri: terveyskeskuksessa, lääkäriasemalla
3. tarjoilija: ravintolassa, kahvilassa, laivalla
4. myyjä: kaupassa, tavaratalossa, kioskissa, torilla
5. poliisi: poliisisemalla
6. insinööri: yrityksessä, tehtaassa, rakennuksella, virastossa
7. johtaja: yrityksessä, tehtaassa, toimistossa
8. siivoja: siivousfirmassa/siivousyrityksessä, koulussa, toimistossa, rakennuksella
9. toimittaja: sanomalehdessä, televisiossa, radiossa, toimituksessa

4 Vastaan kysymyksiin. sivu 111

1. Minä menen kauppaan.
2. Minä menen lääkäriin.
3. Minä menen apteekkiin.
4. Minä menen pankkiin.
5. Minä menen huonekaluliikkeeseen.
6. Minä menen kirpputorille.
7. Minä menen metsään.
8. Minä menen konserttiin.
9. Minä menen uimahalliin.
10. Minä menen kirjastoon.
11. Minä menen matkatoimistoon.
12. Minä menen rautatieasemalle.
13. Minä menen huoltamolle.
14. Minä menen bensa-automaatiille.

5 Täydennä Annen ja Jaanan keskustelu. Käytä seuraavia sanoja oikeassa muodossa: sivu 112

Anne: Hei Jaana! Pitkästä aikaa! Mistä sinä tulet?

Jaana: Tulen **kotoa**, mutta minulla on kiire. Kurssi alkaa pian. Mistä sinä olet tulossa?

Anne: Tulen **työstä**. Olisi mukava tavata ja jutella. Milloin sinun kurssi loppuu?

Jaana: Se loppuu **kahdeksalta**. Voitko soittaa kännykkääni sen jälkeen?

Anne: Joo, odota, otan kynän **laukusta**. Mikä on sinun numerosi?

Jaana: Se on 050-5524 8871. Kiva, nähdään sitten myöhemmin. Hei hei!

6 Kirjoita sanat oikeassa muodossa. sivu 112

1. Kello soi. Herään ja menen **kylyhuoneeseen**.
2. Käyn **suihkussa**.
3. Sitten kävelen **keittiöön** ja laitan vettä **kahvinkeittimeen**.
4. Otan voita ja juustoa **jääkaapista**.
5. Laitan ne **pöydälle**.
6. Syön ja lähdet **työhön**.
7. Kävelen ensin **bussipysäkille**.
8. Bussi menee **keskustaan**.
9. Istun **bussissa** 20 minuuttia ja jään sitten pois **bussista**.
10. Juoksen **työhön**, koska olen myöhässä.
11. Kaikki muut ovat jo **työpaikalla**.
12. Istuudun **tuoliille** ja aloitan päivän työt.

7 Katso karttaa ja kuuntele Mäkisen perheen suunnitelmia heidän kesälomamatkastaan Suomessa. Piirrä heidän reittinsä karttaan. sivu 113

Mäkisen perheen lomareitti:

Turku – Rauma – Pori – Vaasa – Tampere – Hämeenlinna –

Lahti – Mikkeli – Lahti – Turku.

Kappale 14

1 Lue teksti ja vastaa kysymyksiin. sivu 115

1. Aurinko paistaa ja yöllä oli pakkasta.
2. Antti pitää luonnosta ja syksystä.
3. Antti harrastaa ulkoilua, mökkeilyä, kalastusta ja vaeltamista.

2 Lue teksti (s. 115–116) ja alleviivaa oikea vaihtoehto sivu 116

1. b) Kirsti asuu Itä-Helsingissä.
2. c) Kirsin miehestä parasta on se, että lähiössä on uimaranta.
3. a) Kirsti pitää työstään, koska siinä voi tavata ihmisiä.
4. c) Kirstiä ärsyttää se, että ihmiset ostavat liian paljon tavaraita ja heittävät ne sitten pois.
5. b) Kirstillä on kotona kaksi roskista: yksi biojätteille ja yksi muille jätteille.

3 Sanastoharjoitus. Täydennä esimerkki oikealla sanalla oikeassa muodossa. sivu 117

1. Saunasta on vain kymmenen metriä järven **rantaan**.
2. Martin olohuoneen ikkunasta on kaunis **merimaisema**.
3. Tiheä metsä on vaikea **maasto** kävellä.
4. Tuossa **rinteessä** on hyvä laskea mäkeä.
5. Suomen korkein **tunturi** on Halti. Se on 1328 metriä korkea.
6. Kuuba on iso **saari**.
7. Tämä **polku** menee metsän läpi joelle.
8. Käärme makaa auringossa **kalliolla**.

5 Kuuntele ja kirjoita, mitä mieltä he ovat näistäasioista. sivu 118

	Suomen luonto	oma auto	kierrätys
1 Jari Niemi	liian paljon luontoa	jokaisella oikeus käyttää omaa autoa niin paljon kuin mahdollista	hyvä asia, säästyy raaka-aineita
2 Mia Åberg	ihana, ei liikaa ihmisiä ja eläimillä on hyvä olla	turhaa isoissa kaupungeissa	erittäin hyvä, säästää luontoa
3 Saku Virolainen	rakastaa Lappia	hyvä erityisesti maalla	hyvä, säästää luontoa
4 Kerttu Sinisalo	kaunis, talvella kylmä	ihmiset ajavat liian paljon ja liian lujaa	hyvä, keräys-pisteet kaukana

Kappale 15

1 Lisää puuttuvat sanat. Tekstistä (s. 119–120) saat apua. sivu 121

- Taru: Hei Ulla! **Mitä kuuluu?**
 Ulla: Kiitos hyvää. Entä sinulle?
 Taru: Hyvä. Työssä vain on **väilllä/aina/usein kova kiire.**
 Ulla: Sopiiko sinulle, että mennään ylihuomenna elokuviin?
 Taru: **Kyllä, se sopii hyvin. / Se sopii minulle hyvin. / Kyllä. Se on sovittu.**
 Ulla: Hyvä. Nähdäään kello puoli seitsemän Studio Fennian aulassa.
 Taru: **Selvä. / Sovittu. / Hyvä.** Nähdäään silloin!
 Ulla: Moi!

2 Lue teksti (s. 120) ja vastaa kysymyksiin. sivu 122

1. Erkillä ja Helenalla on viiniä ja kukkia.
2. Helena ihastelee uutta sohvaan.
3. Koska Helenan sisko asuu siellä.
4. Koska mökillä ei ole sähköä.
5. Vieraat lähtevät kahdeltatoista.

3 Kirjoita vihkoon lauseita seuraavista sanoista, jotka esiintyvät tekstissä (s. 120). sivu 122

Vastausehdotus:

Minulla on **tapaaminen** Liisan kanssa kello 13.00.

Matti **vaihtaa** autoa kahden vuoden välein.

Vanha sohva on **kulunut** ja likainen.

Liisan **suunnitelma** matkasta maailman ympäri toteutuu, jos hän voittaa lotossa.

Olen **väsynyt**. Lopetan työt tältä päivältä. **Jatkan** sitten huomenna.

Kauppa menee kiinni kahdeksalta. Kello on viittä minuuttia vaille. **Nyt on kiire!**

Leipomosta tulee **herkullinen** tuoksu.

Heikki on kotoisin Tampereelta, mutta asuu nykyisin Turussa ja **viihtyy** siellä hyvin.

Hän pitää uudesta kotikaupungistaan.

5

Kuuntele keskustelu. Merkitse, onko väite oikein vai väärin. sivu 123

1. Nyt on ilta.
2. Riitta on väsynyt.
3. Elokuva oli kiinnostava.
4. Lapsi oli sairas.
5. Riitan työkaveri opiskelee illalla.
6. Työkaverin yö oli myös lyhyt.
7. Naiset tapaavat kahvihuoneessa.

Oikein	Väärin
	X
X	
X	
X	
	X
X	

7

Täydennä lauseet vastakohdilla. sivu 124

1. Kaija ei vastaa koskaan väärin. Hän vastaa aina **oikein**.
2. Minä puhun nopeasti, mutta minun mieheni puhuu yleensä **hitaasti**.
3. Minä osaan piirtää hyvin, mutta minä laulan tosi **huonosti**.
4. Eilinen elokuva loppui onnellisesti. Minä en pidä elokuvista, jotka loppuvat **onnettomasti / surullisesti / huonosti**.
5. Hän puhui ensin epäselvästi, mutta toisella kertaa onneksi tosi **selvästi**.
6. Minun talossani on kaksi koiraa. Toinen tervehtii minua iloisesti ja toinen haukkuu aina **vihaisesti / äkäisesti**.

Kappale 16

1 Täydennä lauseet. sivu 128

1. Anteeksi, **voisinko** kysyä jotakin?
2. **Olisiko mahdollista** saada lääkäriaika ylihuomiseksi?
3. **Voisitko** lainata minulle puhelinta?
4. **Menehän** jo ulos!
5. **Saisinko** 200 grammaa tuota juustoa?
6. **Haluaisin** 2 kanahampurilaista ja 2 Fantaa.
7. **Voisinko** saada katsoa tuota paperia?
8. **Onko mahdollista / Voisinko** maksaa pankkikortilla?
9. **Voisitko/Haluaisitko** viedä roskat ulos?
10. **Voisitko** tuoda minulle jäääkaapista tuoremehua?

3 Valitse oikea vaihtoehto. sivu 129

1. b) Jos haluat säilyttää rahaa pankissa, sinulla täytyy olla **tili**.
2. a) Jos haluat maksaa laskuja pankkiautomaatilla, sinulla täytyy olla **automaattikortti ja tunnusluku**.
3. c) Jos sinulla ei ole käteistä rahaa, voit maksaa ostokset kaupassa **pankkikortilla**.
4. b) Jos sinulla ei ole rahaa ostaa uutta autoa, sinun täytyy ottaa pankista **laina**.
5. a) Jos olet pankin asiakas, sinulle tulee kotiin esimerkiksi kerran kuussa **tiliote**.

Kappale 17

- 1** Kerää tekstillä (s. 130–131) kaikki leipomissanat ja muuta ne perusmuotoon. sivu 132

leipominen	hiiva	vaivata	uuni
leipoa	astia	kaataa	voidella
taikina	pehmittää	lisätä	paistaa
aines	mikro	alustaa	palaa
kulho	liuottaa	liina	vahtia
mitata	teelusikka	peittää	leijua
desilitra	ruokalusikka	kohota	tuoksu
litra	sekoittaa	ohje	resepti
lämmittää	rikkoaa	pyörittää	
polttaa	puuhajarukka	uunipelti	

- 2** Katso lauseita ja mieti, missä niitä voi nähdä tai kuulla. sivu 133

1. bussissa, junassa
2. pankissa, pankkiautomaatilla
3. pankkiautomaatilla
4. puhelinvastaajassa
5. mainoksessa: lehdessä, televisiossa, radiossa
6. bussissa, junassa
7. museossa, näyttelyssä
8. bussissa, junassa, ratikassa
9. bussissa, ratikassa
10. ovessa

- 3** Mitä voit sanoa seuraavissa tilanteissa? sivu 133

- a) Sulje ikkuna, ole kiltti!
- b) Ole hyvä ja tule pöytään!
- c) Soita minulle, kun tulet kotiin! Numero on 112 334.
- d) Odota! Älä mene vielä!
- e) Mene vain kotiin! Sinä olet sairas.
- f) Katso! Taivaalla on sateenkaari.
- g) Ole hyvä!
- h) Varo! Auto tulee.
- i) Nuku hyvin!
- j) Älä istu! Se on märkä.
- k) Älä itke! Älä ole surullinen! Tässä, ota nenäliina!

4 Äiti antaa ohjeita lapsille, jotka ovat illan yksin kotona.

Miten äiti sanoo heille, että: sivu 134

1. Lämmittää ruoka mikrossa ja syökää!
2. Muistakaa soittaa isoäidille!
3. Tehkää kotitehtävät!
4. Peskää hampaat!
5. Älkää katsoko myöhään televisiota!
6. Älkää leikkikö tulitikuilla!
7. Älkää menkö ulos seitsemän jälkeen!
8. Soittakaa matkapuhelimeen, jos on ongelmia!
9. Olkaa kiltisti!

5 Kirjoita sana oikeaan esimerkkiin. sivu 134

1. Jos kaksi autoa törmää toisiinsa, on kyseessä **kolari**.
2. Jos ei osaa uida, voi **hukkua**.
3. Jos sytyy **tulipalo**, täytyy **hälyttää apua numerosta 112**.
4. Palomies **pelastaa** ihmiset ulos autosta ja **sammuttaa** tulipalon.
5. Jos iso pala leipää menee kurkkuun, voi **tukehtua**.
6. Kaksi pyöräilijää jäi auton alle. Se oli paha **onnettomuus**, mutta molemmat ovat **elossa**, ja vain toinen on **loukkaantunut**.
7. Tämä käärme on **vaarallinen**. Jos se puree ihmistä, siitä seuraa **myrkitys**.
8. Toiset käärmeet eivät ole myrkyllisiä, mutta ne voivat **kuristaa** ihmisen.

8 Kuuntele ohje ja täydennä lauseet. sivu 135

Lähestymme Tukholmaa ja Arlandan (1) **lentokenttää**. Kello on puoli yksi (2) **paikallista** aikaa. Sää Tukholmassa on pilvinen ja (3) **lämpötila** on plus 11 astetta.

Pyydämme teitä (4) **ystäväällisesti** nostamaan istuimenne selkänojan ylös.

(5) **Nostakaa** myös edessänne oleva pöytä ylös ja kiinnittää turvavyöt.

(6) **Laittakaa** käsimatkatavaranne edessä olevan istuimen alle.

(7) **Odottakaa** rauhallisesti paikallanne, kunnes edessänne oleva turvavyömerkkivalo on sammunut. (8) **Toivotamme** teille hyvää päivänjatkoa ja tervetuloa (9) **uudestaan**!

Kappale 18

1 Vastaan kysymyksiin. sivu 139

Vastausehdotus:

1. Olen kiinnostunut musiikista / urheilusta / teatterista / elokuvista.
2. Puhun ongelmistani puolisolle / ystävälle / äidille / naapurille.
3. Haluan kertoa salaisuuden kaverilleni.
4. Haluaisin tutustua Suomen presidenttiin / mukavaan ihmiseen.
5. Kysyn neuvoa ystäväiltä / lääkäriltä / vanhemmilta / naapurilta / pomolta.
6. Soitan tänä iltana serkulleni / kaverilleni / mummolle / miehelleni / vaimolleni.
7. Haluaisin keskustella tänään kotitehtävästä / ongelmasta / politiikasta / elämästä.
8. Sanon terveisää / työkaverille / vanhalle tutulle / naapurille / lapsille.
9. Minulla on asiaa opettajalle / hammaslääkäriille / esimiehelle / sosiaalityöntekijälle.
10. Kirjoitan kirjeen sukulaiselle / opiskelukaverille / siskolle / veljelle.

2 Mikä auttaa? Vastaan kysymyksiin. Käytä -minen-muotoa. sivu 140

1. Nukkuminen
2. Juominen
3. Kuntoileminen/urheileminen
4. Jarruttaminen
5. Laihduttaminen
6. Itkeminen/puhuminen
7. Ulkona käveleminen / Television katseleminen / Musiikin kuunteleminen / Lukeminen / Lepääminen

3 Kysy pariltasi. sivu 141

1. Mitä sinä harrastat?
2. Mistä sinä pidät?
3. Mitä sinä inhoat?
4. Mitä sinä rakastat?
5. Mitä sinä vihaat?
6. Minkä työn tekemistä (sinä) suunnittelet?
7. Mistä sinä nautit?

Kappale 19

1 Lue teksti ja merkitse, onko vastaus oikein vai väärin. sivu 143

1. Sunnuntaina Kukkoloilla ei nukuta pitkään.
2. Sunnuntaina Kukkoloilla ei syödä aamiaista.
3. Kukkoloilla katsotaan koko päivä telkkaria tai videota.
4. Matti menee lenkille.
5. Tänä sunnuntaina Kukkoloilla tehdään pitsaa.

Oikein	Väärin
	X
	X
	X
	X
	X

2 Kuuntele haastattelut ja kirjoita, mitä näissä paikoissa tehdään. sivu 145

1. Kulleron päävähköissä syödään aamulla puuroa, leikitään yhdessä, mennään ulos ja ulkona juostaan, lasketaan liukumäestä ja pelataan jalkapalloa.
2. Rantalahden kylpylässä uidaan, käydään höyrysaunassa, syödään hyvin, tanssitaan ja levätään.
3. Luotolan kirjastossa luetaan, opiskellaan, lainataan kirjoja ja musiikkia, kuunnellaan musiikkia ja surffaillaan internetissä.

3 Kirjoita, mitä tällä välineellä tehdään. sivu 146

1. Kynällä kirjoitetaan.
2. Avaimella avataan ovi / käynnistetään auto.
3. Tietokoneella etsitään tietoa internetistä / lähetetään sähköpostia / tehdään työtä.
4. Hiustenkuivaajalla kuivataan hiukset.
5. Veitsellä leikataan leipää / syödään / paloitellaan porkkanaa.
6. Kitaralla soitetaan.
7. Pensselillä maalataan.
8. Hammasharjalla harjataan hampaita.
9. Tennismailalla pelataan tennistä.
10. Paistinpanulla paistetaan kananmunaa / laitetaan ruokaa.

4 Katso kuvia ja kerro, mitä niissä tehdään ja mitä ei tehdä. sivu 146

1. Tässä kuvassa otetaan aurinkoa ja luetaan, mutta ei uida.
2. Tässä kuvassa istutaan ja katsotaan elokuva, mutta ei naureta.
3. Tässä kuvassa pestään ikkunaa, mutta ei imuroida lattiaa.
4. Tässä kuvassa tanssitaan, mutta ei hypitää.
5. Tässä kuvassa ollaan ravintolassa, keskustellaan ja tanssitaan, mutta ei syödä.

5 Täydennä lauseet oikealla sanalla ja puhekielen muodolla:
Mitä me tehdään? sivu 147

Matti:

"Huomenna me (1) **lasketellaan** rinteessä.

Välillä me (2) **levätään/hiihdetään** ja sitten me taas (3) **lasketellaan**.

Iltapäivällä me (4) **juodaan** kuumaa kaakaota ja (5) **syödään** munkkeja.

Hissillä me (6) **noustaan** ylös.

Ylhäällä me (7) **ihaillaan** upeita maisemia ja (8) **nautitaan** auringonpaisteesta.

Me (9) **ei haluta** lähteä vielä huomenna kotiin."

Kappale 20

1 Lue teksti ja vastaa kysymyksiin. sivu 149

1. Koska avataan uusi suuri ostoskeskus.
2. Ulla neuvoa asiakkaita.
3. Hänestä tuntuu, että hän tuntee ostoskeskuksen paremmin kuin oman kotinsa.

2 Katso kuvia ja tee esimerkkilause, jossa käytät t-monikkoa. sivu 150

1. **Omenat** ovat korissa.
2. **Pojat** pelaavat koripalloa.
3. **Lapset** leikkivät pihalla.
4. **Kengät** ovat tarjouksessa.
5. **Miehet** ajavat polkupyörillä.
6. **Ihmiset** jonottavat.

3 Kuuntele ja kirjoita, mitkä tuotteet maksavat oheisen hinnan. sivu 150

tuote	hinta	
1	6 €/kpl	puuvillaiset tyynyliinat
2	49,90 €	naisten jokasään jalkineet
3	55 €	lasten talvihaalarit
4	34,90 €	naisten paitapuserot
5	45 €	kahvinkeittimet
6	69,90 €	kultaiset rannekellot
7	12 €	joka kodin keittokirjat
8	25 €	aidot nahkalompakot

4 Valitse sopiva sana ja kirjoita se lauseeseen oikeassa muodossa. sivu 151

- Ostat uuden sohvan, mutta et voi viedä sitä kotiin autolla. Kysyt huonekaluliikkeessä: "Onko teillä **kotiinkuljetus**?"
- Kun ostat uuden television, sinun täytyy ensiksi lukea **käyttöohje** huolellisesti.
- Postimyynti** tarkoittaa sitä, että tilaat tuotteet ja haet ne postista.
- Jos sinulla ei ole pankkikorttia tai luottokorttia, sinun täytyy **maksaa** ostokset **käteisellä**.
- Paikka, jossa kaupassa voi kokeilla vaatteita, on **sovituskoppi**.
- Kassalla sinun täytyy laittaa tavarat **hihnalle**.
- Jos haluat tilata ulkomailta esim. kirjoja, voit **tilata ne netistä**.
- Kun ostat uuden laitteen tai koneen, sen **takuu** on yleensä 6 tai 12 kuukautta.
- Ostat uuden sohvakaliston. Et voi maksaa sitä kerralla, vaan maksat joka kuukausi tietyn summan. Ostat sohvakaliston silloin **osamaksulla**.
- Kun menet kauppaan, keräät tavarat joko **koriin** tai **kärryn**.
- Kaupassa myydään halvalla tietokoneita. Kun menet kauppaan, yhtään tietokonetta ei ole jäljellä, mutta niitä on keskusvarastossa. Voit varata koneen, mutta sen **toimitusaika** on yksi viikko.
- Jos ostat jotakin ja huomaat vasta kotona, että tuote ei ole kunnossa, sinulla on **vaihto-oikeus**, jos sinulla on kuitti tallella.
- Maksuehdot** tarkoittavat sitä, millä tavalla ja kuinka pitkän ajan kuluessa tuote maksetaan.

5 a) Täydennä lause sopivalla verbillä oikeassa muodossa. sivu 155

- Maria menee kauppaan **ostamaan ruokaa**.
- Kaija ja Ville lähtevät Pariisiin **juhlimaan hääpäivää**.
- Naapurit ovat menossa kurssille **opiskelemaan ranskaa**.
- Anu menee kirjastoon **surffaillemaan internetissä**.
- Mummi ja ukki lähtevät ulkomaille **lomailemaan**.
- Aleksi ja Sami ovat menossa ravintolaan **syömään hyvin**.
- Pasi menee kuntosalille **harjoittelemaan**.
- Jenni lähtee ulos **pyöräilemään**.
- Tiina ja Hanna lähtevät Karibialle **sukeltamaan**.
- Samuli menee naapuriin **leikkimään**.

b) Vasta kysymyksiin. Mitä olet tekemässä, kun sivu 155

- Olen **maalaamassa**.
- Olen **kirjoittamassa / piirtämässä / tekemässä** kotitehtäviä.
- Olen **matkustamassa** ulkomaille.
- Olen **juoksemassa / käymässä kaupassa / opiskelemassa** kurssilla.
- Olen **korjaamassa** polkupyörää.
- Olen **soittamassa** ystäväälleni.
- Olen **ostamassa** uutta pakastinta.
- Olen **juomassa** kahvia.
- Olen **katsomassa** asuntoa / **varastamassa** tavaraita / **tekemässä** remonttia.
- Olen **luistelemassa / hiihtämässä / kävelemässä**.

6 Kirjoita verbi lauseisiin oikeassa muodossa (-maan/-mään, -massa/-mässä, -masta/-mästä, -mallia/-mällä tai -matta/-mättä). sivu 156

1. Keskiviikkona Niina ja minä menemme **pelaamaan** sählyä uuteen urheiluhalliin.
2. Pelin jälkeen istumme kahvilassa **juomassa** limsaa ja juttelemassa pelistä.
3. Joskus käymme myös **seuraamassa** muiden otteluita.
4. Kun tulen pelin jälkeen kotiin urheilemasta, lysähdän nojatuoliin **katsomaan** TV:tä.
5. Kehitän pelitaitoani jatkuvasti **harjoittelemalla** paljon ja mahdollisimman usein.
6. Jo silloin, kun olin nuori, opin **olemaan** iloinen siitä, että minulla oli mahdollisuus urheilla joka päivä.
7. Ajattelin nyt ruveta **kokeilemaan** jotakin uutta lajia, kuten rullaluistelua tai käsipalloa.
8. Katson TV:stä paljon urheilua ja joskus kieltydyn **näkemästä** tai **kuulemasta** mitään muuta kuin urheilutuloksia.
9. En voisi elää päivääkään **urheilematta**.

Kappale 21

1 Etsi tekstillä sopiva sana ja laita se oikeaan lauseeseen oikeassa muodossa. sivu 158

- Postiluukusta tulee usein ilmaisjakelulehti ja kaupan **mainos**.
- Huoltoyhtiöstä tuli **ilmoitus**, että tiistaina sähkö on poikki kello 10–14.
- Jos haluan käyttää tietokonetta kirjastossa ja käydä internetissä, minun täytyy tehdä **varaus**.
- Ajokortti, passi tai kuvallinen Kela-kortti on **henkilötodistus**.
- Jos haluaa kirjastokortin, täytyy ensin täyttää **lomake**, jossa kysytään henkilötiedot.
- Jos minä pysäköin auton huonoon paikkaan, lappuliisa kirjoittaa minulle **sakon**.
- Jos minä en löydä paikkaa, jota minä etsin, minun täytyy kysyä **neuvoa**.
- Lähikaupassa on tänään hyvä **tarjous**. Lampaanlihaa saa tosi edullisesti.
- Jos nostat pankista rahaa, **virkailija** pyytää sinulta allekirjoituksen.
- Kaupan kassalla nainen etsii, missä hänen **lompakkonsa** on.
- Pankkiautomaatista voi nostaa rahaa, mutta automaatilla maksetaan myös **laskut**.
- Alennusmyyntien aikaan kaupassa on usein paljon ihmisiä ja pitkä **jono**.

2 Keksi lauseille sopiva loppu. sivu 160

Vastausehdotus:

- Koska minulla on vapaata tänään, **menen ostoksille ja elokuviin**.
- Jos huomenna on kaunis päävä, **lähdet ulos kävelemään**.
- Matin isoäiti on 87-vuotias, mutta **hän on pirteä ja hyväkuntoinen**.
- Vaikka minä en oikeastaan pidä kahvista, **juon sitä joskus kylässä**.
- Minä haluan käydä Tallinnassa ja **tehdä edullisia ostoksia**.
- Minä siivoan kotona, kun **minulla on vapaapäivä**.
- Minä en syö suklaata, sillä **olen allerginen sille / olen laihdutuskuurilla**.
- Minä en ole opiskelija vaan **tämän kurssin opettaja**.
- Maija herää tänään seitsemältä, kuten **joka arkiaamu**.
- Kun jäään eläkkeelle, **vietän paljon aikaa lastenlasten kanssa**.
- Liisa soitti minulle ja sanoi, että **hän menee naimisiin ensi kesänä**.
- Minä säästän rahaa, jotta **voin ostaa uuden polkupyörän**.

3 Yhdistä virkkeen alku ja loppu. sivu 162

1. Hilkka on mukava tyttö,	d.	josta kaikki pitävät.
2. Keijo soittaa siskolleen,	f.	jonka mies on usein työmatkalla.
3. Risto asuu Porvoossa,	e.	joka on kaunis pieni kaupunki.
4. Oikealla on laituri 11,	g.	jolta Espoon junta lähtee.
5. Minulla on vanha pyörä,	b.	jota täytyy usein korjata.
6. Talon takana ovat roskasäiliöt,	h.	jotka tyhjennetään kerran viikossa.
7. Naapurissa asuu vanha mies,	a.	jolla on nuori vaimo.
8. Pekka osti uuden auton,	c.	jossa on varashälytin.

4 Jatka lausetta 2–4 sanalla. sivu 163

Vastaushdotus:

1. Huomenna minä **menen katsomaan vanhaa koulukaveriani.**
2. Jukka menee **tiistaisin töiden jälkeen kuntosalille.**
3. Suomessa **on kesällä kaunista.**
4. Kadulla **on talvella liukasta.**
5. Sunnuntaisin **ihmiset ulkoilevat paljon.**
6. Ulkona **sataa vettä.**
7. Liisalla on **kaksi poikaa ja tytö.**
8. Autossa on **lasten turvaistuin.**
9. Minä ostan **kaupasta kahvia ja pullaa.**
10. Liisa soittaa **pianoa ja laulaa.**
11. Usein **näen unta lapsuudestani.**
12. Talvella **voi hiihtää ja lujistella.**
13. Jos on hyvä koulutus, **on helppo hakea työtä.**
14. Yliopistossa voi **opiskella esimerkiksi suomea.**

5 Kirjoita vihkoon sanoista viisi lausetta. Yritä käyttää kaikki sanat. sivu 163

Vastausehdotus:

Olliilla on kaksi kassia kädessä.
Lasse menee yleensä autolla työhön.
Kesällä minä pyöräilen usein.
Kesällä Matti pelaa jalkapalloa pihalla.
Vanha nainen istuu puistossa.

6 Kuuntele ja merkitse, onko väittämä oikein vai väärin. sivu 163

1. Antti on menossa kotiin.
2. Tien vieressä on sinivalkoinen poliisiauto.
3. Antti tulee autosta.
4. Poliisi haluaa nähdä ajokortin.
5. Antilla ja vaimolla on molemmilla oma auto.
6. Poliisi haluaa tarkistaa, onko Antilla alkoholia veressä.
7. Autossa on yksi takalamppu rikki.
8. Poliisi antaa Antille sakot.

Oikein	Väärin
X	
	X
	X
X	
X	
X	
	X
	X

Kappale 22

1 Lue teksti ja vastaa kysymyksiin. sivu 165

1. Koska Niina puhui koulussa siitä, millaista oli ennen.
2. He nostivat perunoita maasta tai poimivat puolukoita metsästä.
3. Koska hänellä oli paljon ihailijoita.

3 Valitse oikea sana ja tee siitä oikea muoto. Joitakin sanoja voi tarvita monta kertaa sivu 170

1. Viime kesänä minä **matkustin** perheeni kanssa autolla Italiaan.
2. Me **ajoimme** Ruotsin, Saksan ja Sveitsin läpi.
3. Ajomatka **oli** pitkä ja raskas, koska aurinko paistoi niin kuumasti.
4. Onneksi me **pysähdyimme** matkalla usein ja **kävimme** tutustumassa muutamaan kaupunkiin matkan varrella.
5. Vihdoin me **saavuimme** Italiaan ystäviemme luokse.
6. Me **vietimme** heidän luonaan kaupungissa viikon ja sitten me lähdimme kaikki lomailemaan meren rannalle.
7. Meren rannalla me **otimme** joka päivä aurinkoa ja **uimme** meressä.
8. Lapsemme jopa **oppivat** muutaman sanan italiaa, koska he **leikkivät** niin paljon rannalla yhdessä muiden lasten kanssa.
9. Joka ilta me **söimme** hyvää italialaista ruokaa.
10. Lapset **pitivät** erityisesti italialaisesta jäätelöstä.
11. Valitettavasti loma **alkoi** olla lopussa ja meidän **pití** ruveta suunnittelemaan paluumatkaa Suomeen.
12. Paluumatkalla autostamme **puhkesi** rengas ja Ville **sairastui** vatsatautiin.
13. Villen takia **jäimme** pieneen saksalaiseen kylään viikonlopuksi.
14. Loppumatka **sujui** hyvin.
15. Me kaikki **olimme** sitä mieltä, että lomamme onnistui hyvin.

5 Katso kuva ja kirjoita, mitä Mariette ei tehnyt Helsingissä. sivu 174

1. Mariette ei ottanut valokuvia.
2. Hän ei uinut.
3. Hän ei ajanut pyörällä / ei pyöräillyt.
4. Hän ei rullaluitstellut.

6 Täydennä lauseet oikealla verbillä ja oikealla negatiivisella muodolla imperfektissä. sivu 174

1. Aamulla herätyskello **ei soinut**.
2. Vesihanasta **ei tullut** vettä.
3. Emme **voineet** käydä suihkussa emmekä **keittää** kahvia.
4. Ville ja Linda **eivät halunneet** lähteä päiväkotiin.
5. Jukka **ei löytänyt** auton avaimia.
6. Sitten huomasin, että minun kännnykkäni **ei toiminut**.
7. Ville jää odottamaan lapsia, mutta minä juoksin pysäkillle. Valitettavasti **en ehtinyt** bussiin.
8. Pysäkillä luulin jo, että bussilippuni oli hukassa, kun **en löytänyt** sitä heti takin taskusta.
9. Bussissa oli myös vanha tuttuni, mutta me **emme keskustelleet**, koska **emme istuneet** vierekkään.
10. Nukahdin enkä **muistanut** jäädää pois oikealla pysäkillä.

7 Täydennä lauseet. Käytä annettua verbiä ensin positiivisessa ja sitten negatiivisessa muodossa. sivu 175

1. Viime viikolla minä **ymmärsin** asian, mutta he eivät **ymmärtäneet** sitä.
2. Eilen sinä **tiesit** tästä asiasta, mutta me emme **tienneet/tietäneet** siitä.
3. Viime sunnuntaina minä **lensin** Pekingiin, mutta te ette **lentäneet** sinne.
4. Viime vuonna hän **tunsi** meidät kaikki, mutta he eivät **tunteneet** ketään.
5. Viime viikolla he **pyysivät** tästä kirja lainaksi, mutta tällä viikolla he eivät enää **pyytäneet** sitä.
6. Viime vuonna te **rakensitte** talon, mutta me emme **rakentaneet**.
7. Eilen hän **huusi** lapsille, mutta minä en **huutanut** heille.
8. Viime tiistaina minä **käänsin** tämän englanniksi, mutta en **kääntänyt** sitä venäjäksi.
9. Eilen aamulla minä **löysin** kännnykkäni, mutta en **löytänyt** sitä tänä aamuna.
10. Viime viikolla me **kielsimme** lapsia, mutta tällä viikolla emme **kieltäneet** heitä.

Kappale 23

1 Täydennä esimerkki sopivalla sanalla oikeassa muodossa. Sanat löytyvät tekstillä. sivu 178

1. Sami soitti eilen ravintolaan, koska hän halusi, että heille on **varattu** rauhallinen pöytä hääpäiväksi.
2. Tarjoilija tuo heille **ruokalistan / ruokalistat**.
3. Sami tekee tarjoilijalle **tilauksen**.
4. Sami syö ensin tomaattikeittoa. Se on **alkuruoka**.
5. Kirsin **pääruoka** on sipulipihvi.
6. Pääruoan jälkeen he syövät **jälkiruoan / jälkiruokaa**.
7. Lopuksi Sami tilaa **laskun**, ja he maksavat ja lähtevät.

3 Alleviivaa oikea objekti. sivu 183

1. Minä syön **spagettia**.
2. Pirjo osti eilen **pyörän**.
3. Uusilla laseilla näen hyvin **sinut**.
4. Kaija ottaa hyllyltä **kirjan/kirjat**.
5. Kaisa rakastaa **Villeä**.
6. Maija ei muista Teron **puhelinnumeroa**.
7. Ulla hankki eilen **kesäkengät**.
8. Minä tunnen **hänet**.
9. Minä luen vähän **kirjaa**.
10. Minä unohdin **lompakon**.

4 Pane objekti oikeaan muotoon. Sana on annettu suluissa. sivu 183

1. Risto syö **omenan**, mutta hän ei syö **banaania**.
2. Minä katsoin televisiosta **elokuvan**, mutta en katso **lastenohjelmaa**.
3. Minä otan kahvin kanssa **pullan**, mutta en syö **kakkua**.
4. Minä ostan alellusmyynnistä **puseron**, mutta en osta **hametta**, koska se on liian pieni.
5. Minä lainaan kirjastosta yhden **kirjan**, mutta en lainaa **lehteä**, koska luin sen jo siellä.
6. Ottan kaapista **kahvikupin**, mutta en ota **lautasta**, koska en halua paljon tiskiä.

6 Muuta lauseet positiiviseen muotoon. Mieti tarkasti, mikä on silloin oikea objektiin sijamuoto. sivu 184

1. Minä ostan uuden auton.
2. Liisa vie kirjeen postiin.
3. Minä rakastan sinua.
4. Kari maksaa sähkölaskun.
5. Me odotamme bussia.
6. Minä avaan ikkunan.
7. Minun pitää/täytyy tehdä tämä tehtävä.
8. Minä pesen tänään tukan.
9. Vie tämä pussi roskiin!
10. Iiris katsoo tämäniltaisen elokuvan.
11. Kurssin aikana luetaan tämä kirja.
12. Maija pelkää pimeää.
13. Me varaat paikkalipun/paikkaliput junaan.
14. Risto ja Kaarina remontoivat asunnon.

7 Erja lähtee pariksi päiväksi Tallinnaan.

Katso kuva ja kerro, mitä hän ottaa mukaan matkalle. sivu 184

Erja ottaa matkalle mukaan:

– matkalaukun	– kirjan
– t-paidan	– kamman
– villatakin	– kännnykän/matkapuhelimen
– hameen	– avaimet
– mekon	– lipun/liput
– hatun	– hammasharjan
– aurinkolasit	– hammastahnan
– sateenvarjon	– suklaapatukan
– olkalaukun	– kameran
– passin	– herätyskellon
– rahaa	

Kappale 24

1 Lue teksti A ja vastaa kysymyksiin. sivu 185

1. Tammi- ja helmikuussa.
2. Yleensä internetin kautta.
3. Puistotöihin, turistineuvontaan, liikuntapaikkojen hoitamiseen ja sairaalatyöhön.
4. 450 henkeä.

2 Mitä tarkoittavat seuraavat ilmaisut? Valitse vaihtoehdosta oikeat. sivu 186

koulutettu työntekijä	= opiskellut ihminen
pääsääntöisesti	= enimmäkseen
neuvoja	= opastaja
työtä on tarjolla	= työpaikkoja on vapaana

3 Lue teksti ja merkitse, onko väite oikein vai väärin. sivu 187

1. Lapsiperheessä äiti ja isä makaavat usein sohvalla.
2. Yli-Valkaman sohva on vihreä.
3. Sohvalla vaihdetaan joskus vaippoja.
4. Kai Yli-Valkama rakentaa taloa.
5. Äiti ottaa usein päiväunet.
6. Reetalle ja Matille oli tärkeää se, mitä sohva maksaa.
7. Kurosen perheessä on televisio.

Oikein	Väärin
	X
	X
X	
X	
	X
X	
	X

4 Vastaan kysymyksiin. sivu 187

1. Beige.
2. Nahasta.
3. Ei, vaan koko ajan isompia.
4. Perheen isä yleensä.

5 Mitä tarkoittaa: sivu 187

loikoilla	= maata
pohtia	= miettiä, ajatella
oleskella	= olla, levätä, rentoutua

6 Lue teksti C ja vastaa kysymyksiin. sivu 188

1. Marttila on Helsingissä, 200 m pohjoiseen Pitäjänmäen junasatamalta.
2. Siellä asuu 360 ihmistä.
3. Hänen ammattinsa oli historianopettaja.
4. Hän muutti Marttilaan vuonna 1943.
5. Se on rauhallinen ja pieni asuinalue.
6. Sieltä pääsee keskustaan junalla 12 minuutissa.

7 Kirjoita sanan vastakohta. Voit käyttää myös sanakirjaa. sivu 189

väljä	><	tiheä
epävirallinen	><	virallinen
hyöty	><	haitta
ei koskaan	><	aina
tunnettu	><	tuntematon

Lisäharjoituksia ja vinkkejä opetukseen

Johdantokappale

LISÄHARJOITUS J.1

Sano kaupunkien nimien kirjaimet:

1. Oulu
2. Jyväskylä
3. Porvoo
4. Järvenpää
5. Kerava
6. Tampere
7. Joensuu
8. Vaasa
9. Lahti
10. Turku
11. Mikkeli
12. Kuopio
13. Rovaniemi
14. Tornio
15. Kajaani
16. Vaasa
17. Seinäjoki
18. Imatra
19. Lappeenranta

Jos sinulla on kartta, katso, missä nämä kaupungit ovat.

LISÄHARJOITUS J.2 PARITEHTÄVÄ**A Sano numerot. Sinun parisi kirjoittaa ne paperille.**

7 – 10 – 14 – 44 – 32 – 25 – 52 – 60 – 78 – 57 – 134 – 385 – 883 – 1974 – 5498

LISÄHARJOITUS J.2 PARITEHTÄVÄ**B Sinun parisi sanoo numerot. Kirjoita ne paperille.**

5 – 9 – 12 – 21 – 38 – 17 – 44 – 58 – 85 – 68 – 129 – 463 – 776 – 1998 – 4889

VINKKI 1

Kirjaimien sanomista täytyy harjoitella runsaasti. Opiskelijoita voi pyytää sanomaan kirjain kirjaimelta koko nimensä ja osoitteensa. Harjoituksen voi tehdä myös pari-harjoituksena.

VINKKI 2

Numeroita voi harjoitella pelaamalla bingoa. Opiskelijat kirjoittavat vihkoonsa esim. kolmelle riville viisi numeroa (yhteensä 15). Numerot ovat alle sadan. Opettaja tai joku opiskelijoista alkaa luetella numeroita. Se, jonka vaakarivin kaikki numerot on sanottu, on voittaja.

Kappale 1

LISÄHARJOITUS 1.1 PARITEHTÄVÄ

- A Kysy pariltasi tieto, jota sinulla ei ole, ja kirjoita tieto omaan paperiisi.
Käytä seuraavia lausemalleja:

Kysymys: Minkä maalainen Salla Saari on?

Vastaus: Hän on suomalainen.

Kysymys: Kuinka vanha Salla Saari on?

Vastaus: Hän on 17 vuotta.

Kuka?	Minkä maalainen?	Kuinka vanha?
Salla Saari	suomalainen	
Aleksei Simonov		56 vuotta
Beate Kruse		28 vuotta
Ahmed Mohammed Ali	somalialainen	
Karin Andersen		45 vuotta
Pedro Jiminez	meksikolainen	
Susan Bell	australialainen	
Akiko Watanabe		38 vuotta
Minä		
Minun parini		

LISÄHARJOITUS 1.1 PARITEHTÄVÄ

- B Kysy pariltasi tieto, jota sinulla ei ole, ja kirjoita tieto omaan paperiisi.**
Käytä seuraavia lausemalleja:

Kysymys: Minkä maalainen Salla Saari on?

Vastaus: Hän on suomalainen.

Kysymys: Kuinka vanha Salla Saari on?

Vastaus: Hän on 17 vuotta.

Kuka?	Minkä maalainen?	Kuinka vanha?
Salla Saari		17 vuotta
Aleksei Simonov	venäläinen	
Beate Kruse	saksalainen	
Ahmed Mohammed Ali		32 vuotta
Karin Andersen	tanskalainen	
Pedro Jiminez		64 vuotta
Susan Bell		45 vuotta
Akiko Watanabe	japanilainen	
Minä		
Minun parini		

VINKKI 1

Opiskelijat voivat etsiä lehdistä ihmisten kuvia. He tuovat ne oppitunnille. Ryhmissä tai pareittain kuvissa oleville ihmisiin keksitään nimi, ikä, kansalaisuus ja mitä kieliä he puhuvat. Henkilöt esitellään muille ryhmille. Jos harjoitus tehdään pariharjoituksena, toinen pareista menee uuden parin luo ja esittelee oman ihmisen. Näin voidaan jatkaa, kunnes kaikille pareille on esitelyt kaikki ihmiset.

VINKKI 2

Opiskelijat tutkivat ryhmissä karttaa tai maapalloa. Etsitään vähintään jokaisen kotimaan lippu, maan nimi suomeksi, kansalaisuus ja mitä kieliä ko. maassa puhutaan. Kirjoitetaan kaikki joko taululle tai piirtoheitinkalvolle. Lisäksi voidaan käydä läpi esim. Euroopan maitä.

Kappale 2

LISÄHARJOITUS 2.1

Mitkä vaatteet ovat talvivaatteita ja mitkä kesävaatteita?

Laita vaatteet oikean otsikon alle.

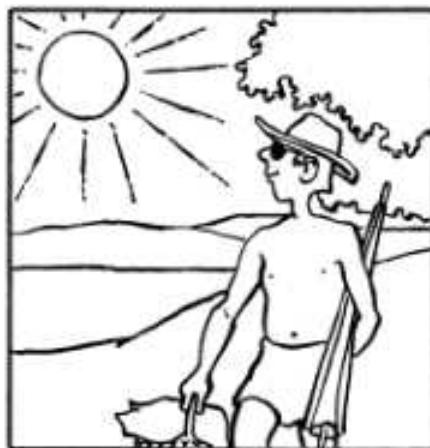
uimapuku
piro

t-paita
villapusero

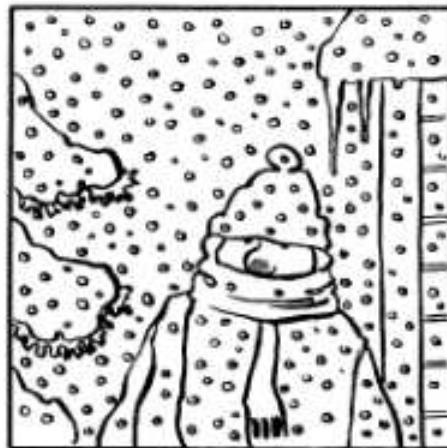
lapaset
aurinkovarjo

kaulaliina
poolopaita

sandaalit
uimahousut

Kesä

Talvi

LISÄHARJOITUS 2.2

Täydennä keskustelusi Liisan kanssa.

Liisa: Hei!

Sinä: _____ !

Liisa: Mitä sinulle kuuluu?

Sinä: _____ ?

Liisa: Ihan hyvää, kiitos. Ole hyvä, ota suklaata.

Sinä: _____ .

Liisa: Anteeksi, olen pahoillani, mutta minulla on kiire. Hei sitten!

Sinä: _____ .

VINKKI 1

Opiskelijat voivat harjoitella hinnan kysymistä torilla. Heille voi antaa pienen listan, johon on merkitty erilaisia torituotteita. Kysymällä heidän on selvitetettävä, mitä tuotteet maksavat ja merkittävä hinta listaan. Kullakin opiskelijalla voi olla vähän erilainen lista. Listat ja hinnat voidaan käydä seuraavalla oppitunnilla läpi suullisesti lisäharjoituksena. Samalla opiskelijoilta voi vielä kysellä tuotteista niiden värit.

Malli: Mitä salaatti maksaa? Minkä värisen salaatti on?

VINKKI 2

Leikkaa postimyyntiliikkeiden kuvastosta irti vaatteiden kuvia. Kirjoita vaatteiden nimet lapuille tavuittain. Tavulaput ja kuvat sekoitetaan keskenään. Kullekin opiskelijaparille tai pienryhmälle annetaan kasa vaatteiden kuvia ja taviaksi leikattuja vaatteiden nimiä. Opiskelijoiden on osattava tavuista rakentaa vaatteiden nimi ja yhdistää se oikeaan kuvaan. Lopuksi sanat ja kuvat voidaan liimata kartongille ja laittaa luokan seinälle esille.

 HUI VI

Kappale 3

LISÄHARJOITUS 3.1

Kirjoita sanan vastakohta.

1. kesä _____
2. lyhyt _____
3. lämmin _____
4. avoinna _____
5. yli _____
6. keskipäivä _____
7. valoisa _____
8. yö _____

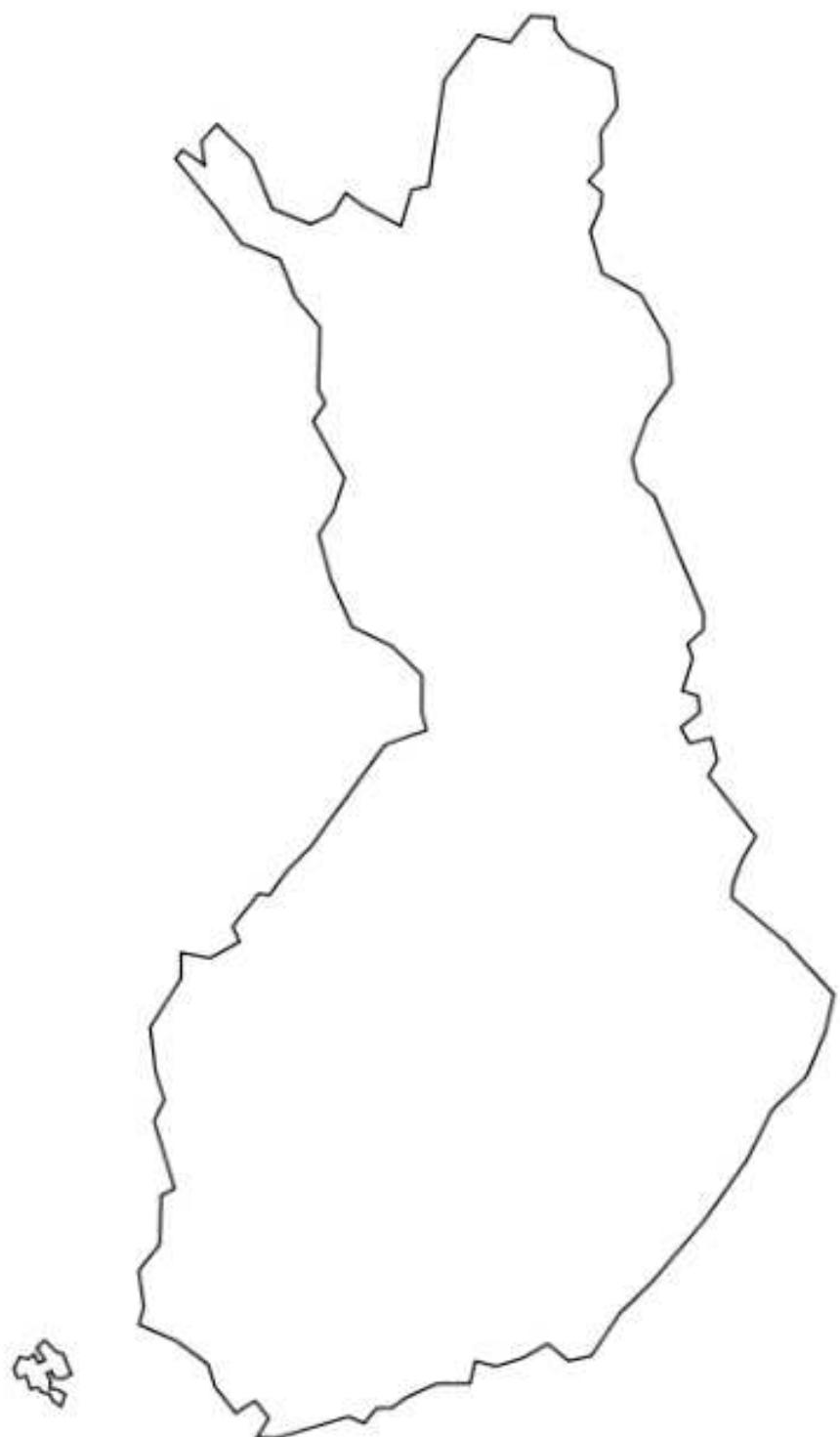
LISÄHARJOITUS 3.2

Yhdistä kellonajat.

1. 12.05	☐	a. kaksikymmentä vaille viisi iltapäivällä
2. 13.27	☐	b. varttia yli kolme iltapäivällä
3. 18.55	☐	c. kymmenen yli yksitoista illalla
4. 02.30	☐	d. kaksikymmentäkaksi vaille kuusi aamulla
5. 15.15	☐	e. viisi yli kaksitoista päivällä
6. 09.12	☐	f. kaksikymmentä seitsemän yli yksi iltapäivällä
7. 16.40	☐	g. viisi vaille seitsemän illalla
8. 23.10	☐	h. puoli kolme yöllä
9. 05.38	☐	i. kaksitoista yli yhdeksän aamulla

VINKKI

Ota päivän lehdestä säätiedotus. Kysy opiskelijoilta, millainen sää on missäkin pään Suomea ja paljonko on lämmintä. Voit kysyä lämpötilat myös Euroopan ja maailman eri kaupungeista. Sen jälkeen opiskelijat voivat tehdä itse sääennustuksen kartta-pohjalle: millainen sää on 6 kuukauden kuluttua tähän päivästä?

Kappale 4

LISÄHARJOITUS 4.1 PARITEHTÄVÄ

Toinen parista kertoo Jokelan perheestä ja heidän kodistaan, ja toinen Niirasen perheestä ja heidän kodistaan. Tehkää kysymyksiä toisilleen molemmista perheistä.

A Jokelan perhe

B Niirasen perhe

Kirjoita lyhyt teksti joko Jokelan tai Niirasen perheestä.
Kirjoita myös, millainen heidän kotinsa on.

LISÄHARJOITUS 4.2

Kirjoita vihkoon lyhyitä lauseita, joissa käytät seuraavia adjektiiveja.

kylmä	kapea	uusi	rikas	pieni
lyhyt	kallis	hyvä	paksu	kova
pehmeä	likainen	huono	kuuma	vaikea

VINKKI 1

Opiskelijat tuovat mukanaan sanomalehtien myytävänä tai vuokrattavana olevien asuntojen ilmoituksia. Käydään läpi, mitä lyhenteet tarkoittavat. Ryhmä tai pari valitsee yhden ilmoituksen, ja keksitään asukkaat kyseiseen asuntoon. Esitellään asunto ja asukkaat muille.

VINKKI 2

Opiskelijat tuovat mukanaan huonekaluliikkeen ja kodinkoneliikkeen mainoksia. Ryhmissä tai parin kanssa sisustetaan joko koko asunto tai yksi huone. Kodinkoneet ja huonekalut leikataan mainoksista irti. Kuvaillaan muille ryhmissä sisustettu asunto käyttämällä värejä ja muita adjektiiveja, esim. meillä on olahuoneessa vihreä sohva ja se on pehmeä.

Kappale 5

LISÄHARJOITUS 5.1

Kirjoita sanan perusmuoto.

Malli: veneen **vene**

1. lapsella _____
2. ihmisellä _____
3. kuukaudet _____
4. nuoressa _____
5. huoneessa _____
6. rakennuksen _____
7. avaimella _____

LISÄHARJOITUS 5.2

Oikein vai väärin?

1. Kissalla on viikset.
2. Ihmisellä on kaksi jalkaa.
3. Koiralla on viisi jalkaa.
4. Oravalla on häntä.
5. Hevosella on silmälasit.
6. Kirahvilla on lyhyt kaula.
7. Norsulla on ohut ja kapea jalka.
8. Käärmellä on neljä jalkaa.

Oikein	Väärin
☐	☐

VINKKI

Opiskelijat voivat kukaan vuorollaan tehdä **Kenellä on ... ?**-kysymyksiä ryhmän jäsenistä. Muut yrittävät aina arvata, kenestä on kyse. Harjoitus käy samalla kappaleessa 2 opitujen väreiden ja vaatteiden kertamiseen.

Malli: Kenellä on keltainen pusero? – Annalla on keltainen pusero.

Kappale 6

LISÄHARJOITUS 6.1 OHJE

Kopioi sivujen 70 ja 71 taulukot opiskelijoille ja jaa ne pareittain siten, että toinen saa A-taulukon ja toinen B-taulukon. Pari kyselee toisiltaan, mitä kukakin tekee eri aikoina päivästä. Toinen vastaa, jotta toinen voi täydentää taulukkoonsa puuttuvan kohdan.

LISÄHARJOITUS 6.1 PARITEHTÄVÄ

- A Kysy parilta, mitä nämä henkilöt tekevät eri aikoina. Kysy niistä kohdista, joihin sinulla ei ole vastausta.

Esimerkki:

A: Mitä Matti tekee päivällä?

B: Matti siivoaa.

B: Mitä Matti tekee aamulla?

A: Matti herää aikaisin.

Mitä hän tekee?	aamulla	päivällä	iltapäivällä	illalla	yöllä
Matti	herää aikaisin		tiskaa		valvoo
Kalle		opiskelee		tanssii	
Riina	syö puuroa		ui		katsoo tähtitaivasta
Raija		on työssä		neuloo	

LISÄHARJOITUS 6.1 PARITEHTÄVÄ

B Kysy parilta, mitä nämä henkilöt tekevät eri aikoina. Kysy niistä kohdista, joihin sinulla ei ole vastausta.

Esimerkki:

A: Mitä Matti tekee päivällä?

B: Matti siivoaa.

B: Mitä Matti tekee aamulla?

A: Matti herää aikaisin.

Mitä hän tekee?	aamulla	päivällä	iltapäivällä	illalla	yöllä
Matti		siivoaa		katsoo videoon	
Kalle	käy suihkussa		pelaa palloa		pelaa tietokonepelää
Riina		laulaa		syö spaghettiä	
Raija	juo kahvia		kävelee		laskee lampaita

LISÄHARJOITUS 6.2

Yhdistä oikea alku ja loppu.

1. Minä	☐	a. opiskelemme.
2. Sinä	☐	b. menevät kauppaan.
3. Hän	☐	c. asun Helsingissä.
4. Se	☐	d. on kaunis talo.
5. Me	☐	e. katsootte televisiota.
6. Te	☐	f. käyt usein Tukholmassa.
7. He	☐	g. ovat hiiriä.
8. Ne	☐	h. on kaunis tyttö.

LISÄHARJOITUS 6.3 OHJE

Kukin opiskelija valitsee vuorollaan lapun, jossa on jokin tekeminen, verbi. Hän näyttelee sanattomasti paperissa lukevan tekemisen ja muut arvaavat, mistä on kyse. Oikein arvannut on seuraava esiintyjä. Kopioi tästä verbit ja leikkaa ne lapuiksi.

SYÖDÄ SPAGETTIA	HERÄTÄ	OSTAA PYÖRÄ
PELATA JALKAPALLOA	AVATA OVI	MAKSAA LASKU
TANSSIA TANGOA	AJAA AUTOA	RIISUA TAKKI
TISKATA	URHEILLA	PYÖRÄILLÄ
PURRA PURUKUMIA	ISTUA JUNASSA	IMUROIDA
AJAA TAKSIA	OSTAA LIPPU	LUISTELLA

VINKKI

Aina oppitunnin aluksi jokainen vuorollaan kysyy toiselta yhden -ko/-kö-kysymyksen. Toinen vastaa aina verbillä. Nämä kysymykset ja verbimuodot jäävät pikku hiljaan muistiin.

Esimerkki:

Puhuuko Anna ruotsia? – Kyllä, puhuu.
Istuuko Max? – Ei, hän seisoo.

Kappale 7

LISÄHARJOITUS 7.1

Muuta lauseet myönteisiksi eli kaikki verbit positiivisen muotoon.

Malli: Kati ei lue lehteä. Kati lukee lehteä.

1. Hän ei kuuntele musiikkia. _____
2. Hän ei tapaa ystäviä. _____
3. Hän ei laita ruokaa. _____
4. Hän ei hae kaupasta kahvia. _____
5. Hän ei leivo pullaa. _____
6. Hän ei soita ystävälle. _____
7. Hän ei lähde ulos. _____
8. Hän ei suutele miestään. _____

LISÄHARJOITUS 7.2 PARITEHTÄVÄ

Millainen on pankkivirkailijan päivä? Kerro, mitä hän tekee päivän aikana.

Valitse jokin toinen ammatti ja kerro tämän ammatinharjoittajan päivästä parillesi.

VINKKI

Kukin opiskelija esittää vuorollaan yhtä ammattia. Muut arvaavat.

Kappale 8

LISÄHARJOITUS 8.1

Kirjoita vihkoon lauseita, joissa käytät alla olevia verbejä jonkin muun verbin kanssa. Kirjoita myös negatiivisia lauseita.

saada	aikoa	haluta
võida	osata	taitaa
yrittää		

LISÄHARJOITUS 8.2

Mikä sinua vaivaa? Valitse oikea sana ja täydennä lause.

korvatulehdus	ihottuma	keuhkoputkentulehdus	hammasta
nuha	oksettaa	vatsa	niska
särkee	ripuli		

1. Tänään istun koko päivän sisällä. Illalla minulla on _____ kipeä.
2. Lounaalla oli kanaa. Se oli huonoa. Nyt minulla on _____ kipeä.
3. Teen työtä tietokoneella. Usein illalla minun niskaani _____.
4. Eilen minulla oli kylmä koko päivän. Nyt minulla on _____.
5. Flunssa ei mene ohi. Minun on vaikea hengittää.

- Ehkä minulla on _____.
6. Olen allerginen astianpesuaineelle. Nyt käissäni on _____.
 7. Minun täytyy mennä hammaslääkäriin. _____ särkee.
 8. Minna odottaa vauvaa. Joka aamu häntä _____.
 9. Minun täytyy käydä usein vessassa. Minulla on _____.
 10. Pikku Kaisalla on usein korva kipeä.

Hänellä on silloin melkein aina _____.

VINKKI 1

Kehon osia harjoitellaan siten, että kaikki opiskelijat nousevat seisomaan. Joko opettaja tai joku opiskelija sanoo kehon osien nimiä ja muiden täytyy koskettaa sitä kohtaan omassa kehossaan.

VINKKI 2

Opiskelijat eksivät itse, mikä sairaus tai vaiva heillä on ja esittävät sen pantomiimina muille. Muut arvaavat.

Kappale 9

LISÄHARJOITUS 9.1 PARITEHTÄVÄ

Katso ympärillesi. Kerro parillesi tai kirjoita vihkoon,

- kuinka monta ikkunaa huoneessa on
- kuinka monta pöytää huoneessa on
- kuinka monta tuolia huoneessa on
- kuinka monta ovea huoneessa on
- kuinka monta kuvaa huoneessa on
- kuinka monta lamppua huoneessa on
- kuinka monta tietokonetta huoneessa on
- kuinka monta ihmistä huoneessa on
- kuinka monta naista huoneessa on
- kuinka monta miestä huoneessa on
- kuinka monta puuta ulkona on
- kuinka monta autoa ulkona on.

LISÄHARJOITUS 9.2

Täydennä lause oikealla sanalla.

1. Kun teen pitsaa, tarvitsen _____.
 2. Kun teen jauhelihakastiketta, tarvitsen _____.
 3. Kun teen salaattia, tarvitsen _____.
 4. Kun teen kalakeittoa, tarvitsen _____.
 5. Kun teen hampurilaista, tarvitsen _____.
 6. Kun teen lempiruokaani, tarvitsen _____.
 7. Kun teen kakkua, tarvitsen _____.
 8. Kun teen jälkiruokaa, tarvitsen _____.
 9. Kun teen hedelmäsalaattia, tarvitsen _____.
 10. Kun olen janoinen, haluan _____.
-

VINKKI 1

Oppikirjan sivujen 75 ja 76 kuvien perusteella keskustellaan kuvissa olevien tuotteiden hinnoista. Ryhmästä riippuen voidaan myös mennä kauppaan tutkimaan hintoja. Opiskelijoille annetaan esim. pareittain tehtäväksi tutkia jonkin tuoteryhmän hintoja. He kirjoittavat tuotteen nimen ja merkin sekä hinnan vihkoonsa tai paperille. Luokassa tehdään hintavertailuja erimerkkisten tuotteiden kesken.

VINKKI 2

Opiskelijat suunnittelevat joko ryhmissä tai pareittain aterian koko muulle ryhmälle. He kirjoittavat ostoslistan (kalvolle), jossa on myös tarvittavien aineiden määrit (esim. 10 pulloa limsaa). Opiskelijat esittelevät ostoslistansa muille, ja arvioidaan, riittävätkö määrit koko ryhmän ateriaa varten.

Kappale 10

LISÄHARJOITUS 10.1

Valitse oikea sana. Voit etsiä sopivan sanan oppikirjan sivulta 85.

1. Minua _____, sillä minulla on tänään tärkeä kokous.
2. Meitä kaikkia _____, koska bussi on myöhäässä.
3. Isää _____ joka aamu.
4. Bussissa on lämmin. Minua _____.
5. Meitä _____, jos joku katsoja ei ole hiljaa elokuvissa.
6. Luulen, että teitä _____, koska tulitte konserttiin vääränä päivänä.
7. Sinä ajat autolla liian kovaa. Minua _____, kuuletko!
8. Täällä on huono ilma. Minua _____.
9. Teitä ei koskaan _____ lähteä jääkiekko-otteluun.
10. Työpaikkahaastattelussa minua ensin _____, mutta sitten _____.
11. Täällä ulkona on liian kylmä. Meitä _____.
12. Kaupungilla oli todella kuuma. Nyt minua _____.

LISÄHARJOITUS 10.2 PARITEHTÄVÄ

Etsi sanomalehdestä tai internetistä urheilutuloksia. Kerro kurssilla parillesi ainakin nämä asiat:

- mikä joukkue / kuka urheilija
- mikä laji
- missä kilpailu oli
- mikä oli tulos
- millainen kilpailu/ottelu oli.

VINKKI 1

Opiskelijat etsivät lehdistä kuvia (esim. urheilusivulta), joissa on jokin tilanne. Kukin opiskelija näyttää kuvan muille ja kertoo sen taustasta. Käydään läpi niitä tuntemuksia, joita tilanteeseen voi liittyä. Opiskelijat voivat myös keksiä erilaisia tilanteita, jotka kirjoitetaan esim. taululle. Parin kanssa tai ryhmissä keskustellaan, mitä tunteita tilanteisiin voi liittyä ja lopuksi keskustellaan asiasta yhdessä.

VINKKI 2

Käydään läpi oppikirjan sivulla 85 olevat tuntemukset. Keskustellaan siitä, millaisiin tilanteisiin ne voivat liittyä. Jos tilanteet ovat vuorovaikutustilanteita, voidaan käydä myös läpi sitä, mitä kyseissä tilanteissa voi sanoa. Keskustellaan kulttuurieroista tunteiden näyttämisessä.

Kappale 11

LISÄHARJOITUS 11.1

Valitse oikea muoto aukkokohtaan.

1. Pirjo – Pirjon

_____ työmatka on 50 kilometriä. _____ käy työssä omalla autolla.
 _____ täytyy herätä aamulla jo kello vartin yli kuusi, jotta _____ ehtii
 töihin kahdeksaksi.

2. Heikki – Heikin

_____ asuu Tampereella, mutta _____ vanhemmat asuvat Turussa.
 _____ tapaa heitä kerran kuussa.

3. Kaisa – Kaisan – hänen

_____ tytär Ulla on puolitoistavuotias. _____ ja _____ miehensä
 Kari eivät halua laittaa Ullaa päiväkotiin, koska hän on vielä pieni. Tällä hetkellä
 Kari hoitaa lasta kotona. _____ ei tarvitse olla huolissaan Ullasta, sillä isä ja
 tytär tulevat hyvin toimeen.

4. me – meidän

_____ pidämme kaikesta liikunnasta. _____ pelaamme usein sulka-
 palloa ja käymme pyöräilemässä. _____ mielestämme myös juokseminen on
 mukava harrastus. _____ liikumme melkein joka päivä, mutta joskus
 _____ pitää myös levätä.

LISÄHARJOITUS 11.2 PARITEHTÄVÄ

Monissa perheissä lasten täytyy osallistua kotitöihin. Mitä näiden lasten täytyy tehdä? Kysykää ja vastatkaa parin kanssa vuorotellen.

Malli: – Mitä kotitöitä Miran täytyy tehdä, kun huone on sekaisin?
– Miran täytyy siivota.

Mitä kotitöitä ... täytyy tehdä, kun ... ?			
Mira	huone on sekaisin	koira odottaa ulko-oven edessä	pöydällä on ostoslista
Leevi	kylpyhuone on likainen	pöydällä on leluja	tiskikone on täynnä likaisia astioita
Olli	olohuoneen lattialla on kenkiä	eteisessä on täysi roskapussi	olohuoneen pöydällä on pari likaista kuppia
Ella	kukat ovat kuivia	kuivat pyykit ovat ulkona, ja pian alkaa sataa	sisällä on huono ilma

VINKKI

Astevaihtelun mieleen jäämistä helpottamaan voi luokan seinälle askarrelle astevaihtelutaulut, joista asian voi aina tarkistaa ja palauttaa mieleen. Opiskelijat voivat itse keksiä esimerkkilauseet. Taulut voi toteuttaa esimerkiksi näin:

TT → T

Tytö on kaunis.

Tytön nimi on Katriina.

Samalla tavalla voi tehdä myös sanavartaloista muistinvirkistystaulut luokkaan.

Kappale 12

LISÄHARJOITUS 12.1

Lisää oikea postpositio (ohi, ilman, kanssa jne.) ja oikea sijapääte.

1. Käytätkö kahvi _____ sokeria?
– Kyllä käytän, mutta juon kahvin _____ maito_____.
 2. Minä asun isoäidi_____, koska minun vanhempani ovat kuolleet.
 3. Jos istun bussissa ajatuksissani, ajan joskus oma____ pysäki_____.
 4. Illalla istun usein televisio____ ja samalla teen käsittötä.
 5. Keittiön ikkuna on niin likainen, että en näe se_____.
 6. Maijan syntymäpäiväkaku____ lukee "Onnea 15-vuotiaalle!"
 7. Urheilien paljon ja menen usein kuntosalii____ kotiin.
 8. Marjukka on kaunis nainen. Hän____ pyörii paljon miehiä.
-

VINKKI 1

Kopioi opiskelijoille jokin paikallinen bussiaikataulu. Pyydä ryhmää ensin keksimään siitä kysymyksiä. Sen jälkeen voitte vastata niihin yhdessä.

VINKKI 2

Käykää opiskelijoiden kanssa läpi junaa- ja bussimatkustamiseen liittyvää sanastoa: lipunmyynti, varata lippu, lunastaa lippu, tiski, paikkalippu, alennuslippu, raide, laituri, vaunu, vaihtaa junaa, veturi, makuuvaunu, ravintolavaunu, kiskot, asema, pysäkki, lähteä, pysähtyä, nousta, jäädä pois, painaa nappia, istuini, käytävä, kuljettaja.

Kappale 13

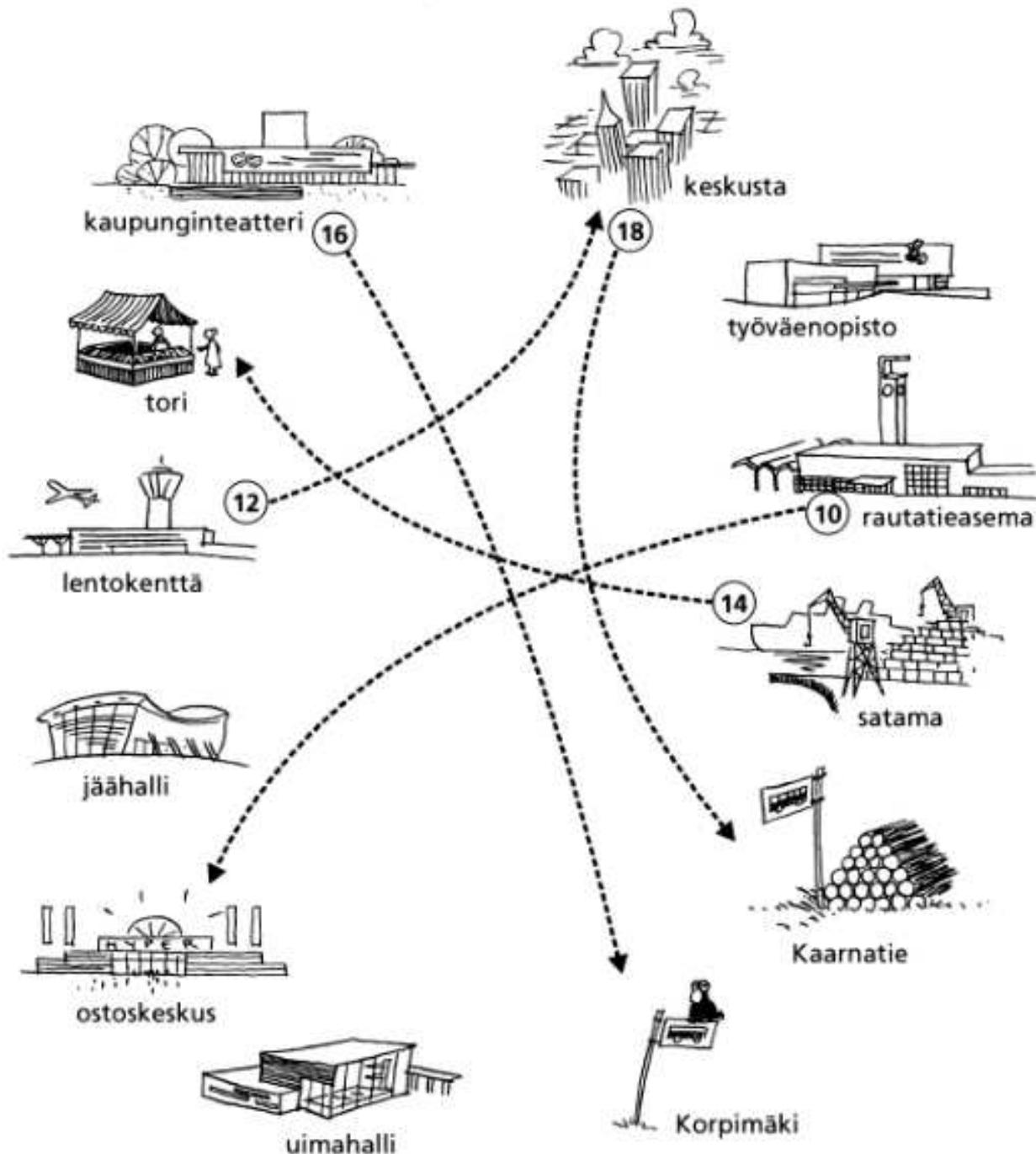
LISÄHARJOITUS 13.1 PARITEHTÄVÄ

A Kysy pariltasi tieto, jota sinulla ei ole, ja piirrä tieto omaan paperiisi.
Käytä alla olevia lauseimia.

Sinä kysyt: Mistä minne bussi 13 kulkee?

Parisi vastaa: Se kulkee keskustasta satamaan.

Kysy pariltasi bussien 11, 13, 15, 17 ja 19 reittiä.

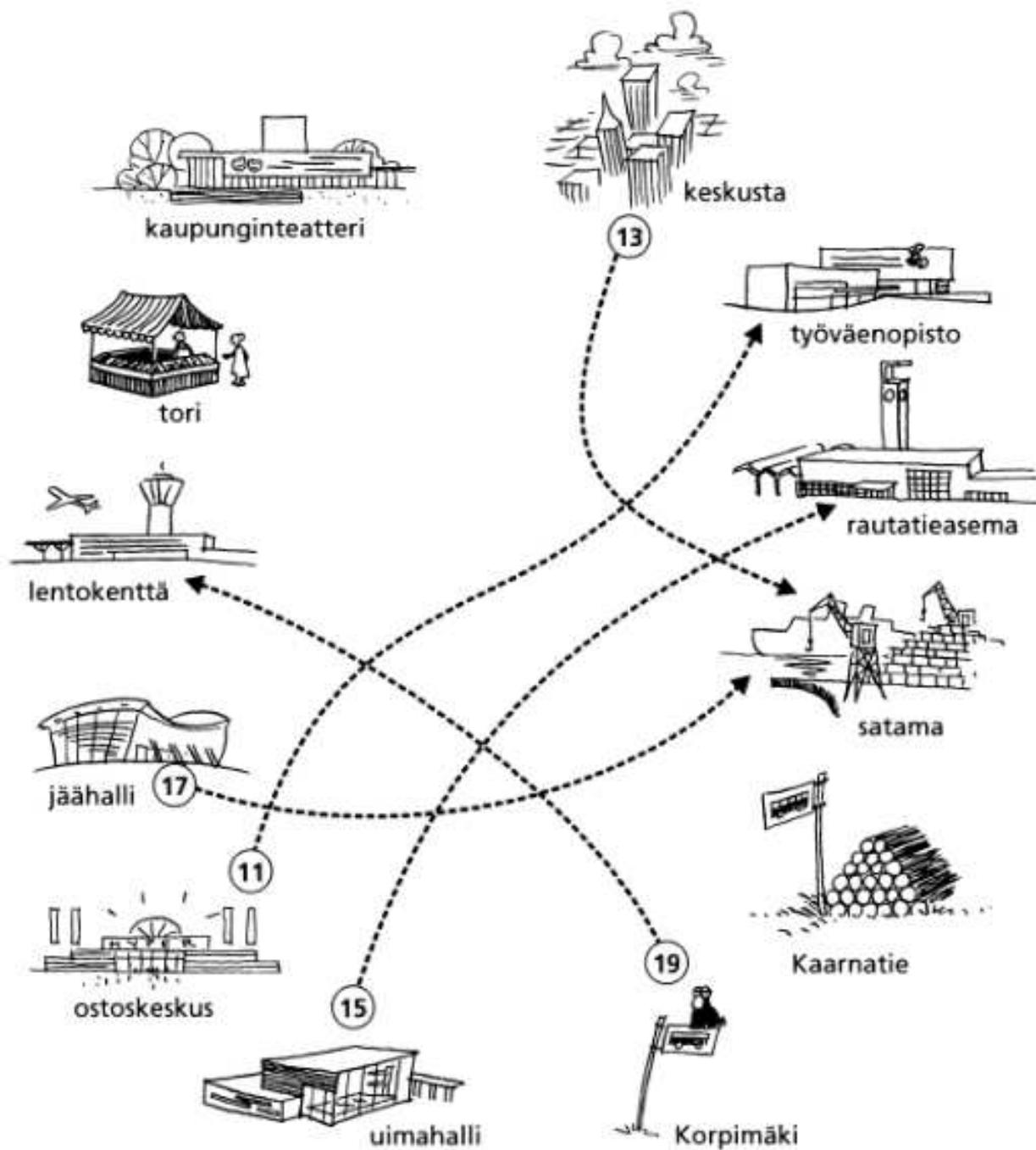
LISÄHARJOITUS 13.1 PARITEHTÄVÄ

- B Kysy pariltasi tieto, jota sinulla ei ole ja piirrä tieto omaan paperiisi.**
Käytä alla olevia lausemalleja.

Sinä kysyt: Mistä minne bussi 12 kulkee?

Parisi vastaa: Se kulkee lentokentältä keskustaan.

Kysy pariltasi bussien **10, 12, 14, 16 ja 18** reittiä.

LISÄHARJOITUS 13.2

Olet turisti ja olet sinulle uudessa kaupungissa. Tutustut kaupungin keskustaan kävellen. Kerro parillesi (tai kirjoita vihkoon), mistä minne kävelet kaupungissa. Voit myös kertoa, minne et mene. Alla ovat kaupungin rakennukset ja paikat:

posti	tavaratalo	museo	apteekki	tori
kirjasto	linja-autoasema	elokuvateatteri	ravintola	kahvila
hotelli	satama	urheilukenttä	konserttisali	

VINKKI 1

Opiskelijat tuovat mukanaan matkailuesitteitä. Ryhmissä tai pareittain suunnitellaan yhden lomapäivän ohjelma. Opiskelijat esittelevät muille kohteensa (esim. kalvolla), mitä siellä on ja missä he käyvät päivän aikana käytäen lauseita, kuten:
Menemme aamulla hotellilta rannalle.

VINKKI 2

Tutkitaan oman kaupungin karttaa tai edellisen vinkin matkakohteiden karttoja. Opiskelijat tekevät pareittain kysymyksiä toisilleen ja pari vastaa, esimerkiksi:
Missä on linja-autoasema? – Se on Ratakadulla.

Kappale 14

LISÄHARJOITUS 14.1

Täydennä lause oikealla sanalla. Voit etsiä sopivat sanat oppikirjan sivulta 114–116.

1. Kaupungissa on usein aamulla klo 7.30–9.00 ja iltapäivällä klo 15.30–17.30 _____ . Silloin on paljon liikennettä.
2. Suomessa, erityisesti Lapissa on syksyllä kaunista, koska puiden lehdet ovat keltaisia ja punaisia. Tämän ajan nimi on _____ .
3. Korkea paikka Lapissa on _____ .
4. Jos haluat vapaa-aikanasi kävellä pitkiä matkoja luonnossa, harrastuksesi nimi on _____ .
5. Monilla suomalaisilla on maalla _____. Siellä vietetään paljon aikaa kesällä.
6. Kadun voit ylittää turvallisesti, kun kävelet _____ yli.
7. Helsinki on Suomessa ainoa kaupunki, jossa voi ajaa _____ ja _____ .
8. Jos ihmiset eivät aja omilla autoillaan, vaan he käyttävät _____ , ilma pysyy puhtaana.
9. Jos ostat aina kaikkea uutta, _____ paljon rahaa ja luontoa.
10. Jos viet tyhjät lasipullot takaisin kauppaan, _____ lasia, koska samoja pulloja käytetään vielä monta kertaa.
11. Nykyisin lähes jokaisella on kotonaan kaksi roskista erilaisia jätteitä varten. _____ ovat hedelmien kuoret ja ruoantähheet.
12. Usein lähellä kotia on myös _____ lasijätettä ja metallijätettä varten.

LISÄHARJOITUS 14.2

Täydennä seuraavat lauseet.

1. Minun mielestäni _____.
 2. Minusta tuntuu, että _____.
 3. Minusta _____.
 4. Onko sinusta _____ ?
 5. Oletko samaa mieltä siitä, että _____ ?
 6. Ajattelen, että _____.
 7. Luulen, että _____.
-

VINKKI 1

Kotitehtävänä on valmistautua kertomaan omasta asuinalueesta. Opiskelijat esittelevät kukaan oman asuinalueensa ensin parilleen ja sitten isommalle ryhmälle. Lopuksi asuinalueet kootaan yhteen taululle ja katsotaan, kuinka moni asuu samalla alueella ja miten eri alueet eroavat toisistaan. Opiskelijat voivat myös kertoa parilleen, miten kaupungin keskustasta pääsee heidän luokseen.

VINKKI 2

Opiskelijat keksivät parinsa kanssa viisi asiaa, joista he haluavat kuulla muiden mielipiteen. Tämän jälkeen toinen pareista alkaa kysyä muita mielipiteitä kyseisiin asioihin, ja toinen pari vastaa muiden kysymyksiin. Jokainen käy jokaisen alkuperäisen parin luona. Lopuksi kootaan taululle joko kaikki asiat tai vain joitakin ja keskustellaan koko ryhmän kanssa mielipiteistä kyseisiin asioihin.

Kappale 15

LISÄHARJOITUS 15.1 OHJE

Kopioi sivun taulukot opiskelijoille ja jaa ne pareittain siten, että toinen saa A-taulukon ja toinen B-taulukon. Pari kyselee toisiltaan, miten kuka osaa tehdä eri asioita. Toinen kysyy sitä asiaa, johon omassa paperissa ei ole vastausta, toinen vastaa ja kysyjä täydentää taulukkoonsa puuttuvan kohdan.

LISÄHARJOITUS 15.1 PARITEHTÄVÄ

- A** Miten nämä henkilöt tekevät erilaisia asioita? Tee kysymys henkilöstä ja tekemisestä, johon paperissasi ei ole vastausta.

Miten ... ?	puhua englantia	pelata sulkapalloa	siivota	käyttää tietokonetta
Tiina	kohtalaisesti		huolellisesti	
Joonas			nopeasti	loistavasti
Outi	sujuvasti	taitavasti		
Kalle		väsyneesti		monipuolisesti

LISÄHARJOITUS 15.1 PARITEHTÄVÄ

- B** Miten nämä henkilöt tekevät erilaisia asioita? Tee kysymys henkilöstä ja tekemisestä, johon paperissasi ei ole vastausta.

Miten ... ?	puhua englantia	pelata sulkapalloa	siivota	käyttää tietokonetta
Tiina		laiskasti		hyvin
Joonas	auttavasti	hienosti		
Outi			huolimattomasti	heikosti
Kalle	hyvin		kiltisti	

LISÄHARJOITUS 15.2**Täydennä lauseet toistuvalla ajalla (vuosittain, iltaisin jne.).**

1. Liisa käy hammaslääkäriessä _____ (vuosi).
 2. Minä soitan äidilleni _____ (viikonloppu).
 3. Ulkoilun koiran kanssa _____ (iltapäivä).
 4. Nukun huonosti _____ (yö).
 5. _____ (hetki) tunnen oلون huonoksi, vaikka olenkin jo melkein terve.
 6. Tero pelaa sählyä _____ (tiistai-ilta).
 7. Jouni matkustaa _____ (kesä) usein Italiaan.
 8. Isto menee _____ (vapaapäivä) elokuviin.
-

VINKKI

Järjestäkää opiskelijoiden kanssa juhlat. Yksi tekee kutsun, ja muut vastaavat siihen. Kaikki tuovat juhlan järjestäjälle jotakin. Juhlissa tarjoillaan kahvia ja kakkua. Samalla mietitään, mitä Suomessa on tapana tuoda, kun mennään kyläilemään. Tässä yhteydessä voidaan keskustella myös eri kulttuurien tavoista: mihin aikaan juhliin saavutaan, vaatiiko vierailu aina kutsun, mitä tarjoillaan, miten kylässä ollaan jne.

Kappale 16

LISÄHARJOITUS 16.1 PARITEHTÄVÄ

A

1 Olet rautatieasemalla. Tiedustelet kohteliaasti seuraavia asioita:

- Milloin lähtee yöjuna Rovaniemelle?
- Onko kaksi paikkaa makuuvaunussa vapaana?
- Ostat 2 meno-paluulippua ja 2 makuupaikkalippua.

2 Olet lippumyyymälässä. Tiedustelet kohteliaasti seuraavia asioita:

- Onko Kiri Te Kanawan konserttiin jäljellä 4 lippua?
- Milloin voi tiedustella peruuutuspaikkalippuja?
- Voiko virkailija lähettää liput sinulle kotiin?

3 Olet työssä firmassa, joka vuokraa lomamökkejä. Sinulla on asiakas.

Vastaat hänen kysymyksiinsä seuraavasti:

- Valitettavasti heinäkuun ensimmäisellä viikolla Hangossa ei ole yhtään lomamökkiä vapaana.
- Heinäkuun ensimmäisellä viikolla olisi hieno mökki vapaana Kemiössä.
- Kyllä, mökki on meren rannalla ja vene kuuluu vuokraan.
- Voin pitää teille mökin varattuna huomiseen.

4 Olet työssä ison kauppakeskuksen neuvonnassa. Vastaat asiakkaan kysymyksiin seuraavasti:

- Voitte ostaa astioita kodintarvikeosastolta viidennestä kerroksesta.
- Vessa on kolmannessa kerroksessa.
- Ostoksilla on vaihto-oikeus.

LISÄHARJOITUS 16.1 PARITEHTÄVÄ**B****1 Olet työssä rautatieasemalla. Vastaat asiakkaan kysymyksiin seuraavasti:**

- Yöjuna Rovaniemi lähtee klo 20.22.
- Kyllä, vapaana on vielä makuupaikkoja.
- Olkaa hyvä, tässä lippunne.

2 Olet työssä lippumyymälässä. Vastaat asiakkaan kysymyksiin seuraavasti:

- Valitettavasti lippuja ei ole enää jäljellä, mutta peruutuspaikkoja voi tiedustella myöhempin.
- Peruutuspaikkalippuja voi kysyä kolmen viikon kuluttua.
- Kyllä, liput voi lähetää asiakkaalle kotiin.

3 Haluat vuokrata mökin firmasta, joka vuokraa mökkejä. Tiedustelet kohteliaasti seuraaviaasioita:

- Onko Hangossa vapaana mökkiä heinäkuun ensimmäisellä viikolla?
- Onko tuolloin mitään muuta mökkiä vapaana?
- Onko mökki meren rannalla? Kuuluuko vene vuokraan?
- Voiko välittäjä pitää mökkiä varattuna monta päivää, koska perheen kanssa täytyy vielä neuvotella?

4 Kysyt kauppakeskuksen neuvonnasta kohteliaasti seuraaviaasioita:

- Mistä voit ostaa astioita?
- Missä vessa on?
- Voiko tavarointia palauttaa, jos ei ole niihin tyytyväinen.

LISÄHARJOITUS 16.2**Valitse aiheista yksi ja kirjoita, millaista sinun mielestäsi on**

- käydä Suomessa kaupassa
- käydä Suomessa pankissa
- kysyä tietä Suomessa
- olla vaateostoksilla.

Voit myös verrata omia kokemuksiasi Suomessa kokemuksiisi omasta kotimaastasi tai jostakin muusta maasta.**VINKKI 1**

Tutustutaan ryhmän kanssa eri pankkien verkkosivuihin. Jos tietokoneita ei ole käytössä, opiskelijat tuovat mukanaan pankkien esitteitä. Parin kanssa tehdään esim. viisi kysymystä verkkosivuilla/esitteessä olevista asioista. Muodostetaan neljän hengen ryhmä, ja parit vaihtavat esitteitä ja etsivät niistä vastaukset kysymyksiin. Verkkosivuja tutkitaan pareittain, jolloin pari etsii vastaukset kysymyksiin.

VINKKI 2

Opiskelijat esittävät toisilleen pareittain kohteliaita pyyntöjä, joissa he pyytävät pariaan tekemään jotakin, ja pari toteuttaa pyynnön.

Kappale 17

LISÄHARJOITUS 17.1

Valitse sopiva imperatiivimuoto ja täydennä lause.

maista – laittakaa – älä sure – kerro – istukaa – olkaa – pidä – ottakaa – ota – vaihda

1. _____ pöytään ja _____ kahvia, _____ hyvä.
 2. _____ vain televisiokanavaa, jos haluat.
 3. _____ ihmessä lisää kakkua, jos maistuu.
 4. _____ minut ajan tasalla, miten työnhakusi edistyy.
 5. _____ terveisiä lapsillesi!
 6. _____ vain laukut siihen naulakon viereen.
 7. _____, tämä on uutta kevytjuustoa.
 8. _____ rikki mennyttä lasia. Se oli vahinko.
-

VINKKI 1

Imperatiivia voi harjoitella **Kapteeni käskee**-leikin avulla. Yksi valitaan kapteeniksi, joka antaa käskyjä muille. Muut noudattavat käskyä vain, jos se alkaa sanoilla kapteeni käskee. Jos joku erehtyy tottelemaan käskyä ilman näitä sanoja, hän putoaa leikistä pois.

VINKKI 2

Keskustelkaa siitä, milloin imperatiivi on kohteliaa ja milloin se on enemmänkin käsky tai kehoitus. Tässä listassa on palvelutilanteiden imperatiiveja. Mitkä niistä kuulostavat kohtelialta ja mitkä eivät? Miten toisin suomalainen palveluammattissa oleva voi samat asiat ilmaista?

1. Tulkaa maistamaan uutta vaaleaa paahtoleipää.
2. Ottakaa esite, olkaa hyvä.
3. Kirjoittakaa nimi ja osoite tähän.
4. Katsokaa vain rauhassa.
5. Sanokaa, jos tarvitsette apua.
6. Sovittakaa näitä housuja tuolla, olkaa hyvä.
7. Maksakaa tuolla kassalla.
8. Avatkaa laukkunne.
9. Viekää tarjotin pois.
10. Näyttää henkilötodistus.
11. Toistakaa nimenne.

Kappale 18

LISÄHARJOITUS 18.1

Kirjoita pronomiini oikeassa sijamuodossa.

- Puhutko _____ (minä)?
- Soitan _____ (sinä) illalla.
- Hei, odottaka! Minulla on asiaa _____ (te).
- Ole hilja! Minä haluan, että nyt me keskustelemme _____ (me).
- Tule tänne! Juttelemme juuri _____ (sinä).
- Kuka kertoo tämän asian _____ (he)?
- Kirjoitan _____ (hän) pitkän kirjeen.
- Kyllä minä tiedän! Vika on _____ (sinä).
- Oletko huomannut, että hän on kiinnostunut _____ (sinä)?
- Minusta oli hauska tutustua _____ (he).
- Sano _____ (minä), jos tarvitset kaupasta jotakin.
- Voitko kysyä asiaa _____ (hän)?
- Ole hyvä ja vastaa _____ (me)!
- Sinun täätyy heti huomenna ilmoittaa tästä _____ (he).

LISÄHARJOITUS 18.2

Tee seuraavista verbien perusmuodoista **-minen-muoto**.

- puhua** _____ on hauskaa.
- lukea** _____ on ihanaa.
- imuroida** _____ on tylsää.
- ajatella** _____ on joskus vaikeaa.
- hypätä** _____ on lapsista mukavaa.
- siivota** _____ on joskus rentouttavaa.
- herätä** _____ on minulle vaikeaa talvella.
- uida** _____ on hyvä harrastus.
- suunnitella** _____ vie joskus paljon aikaa.
- juosta** _____ on halpa harrastus.
- valita** _____ on joskus vaikeaa.
- häiritä** _____ kielletty!

VINKKI

Opiskelijat kertovat pareittain harrastuksistaan melko yksityiskohtaisesti toisilleen. Pari voi tehdä kysymyksiä. Sen jälkeen muodostetaan neljän hengen ryhmä, ja kukin kertoo harrastuksistaan toiselle. Harrastukset koottaan lopuksi taululle ja keskustellaan yleisemminkin harrastusmahdollisuudesta ja harrastusten merkityksestä.

Kappale 19

LISÄHARJOITUS 19.1

Valitse oikea sana ja täydennä lause.

laskittelusukset	maila	urheiluloma	sukset	rinne
tuliaisia		moottorikelkka		
luistimet		jääkiekko		lumilauta

1. Kun luistellaan, jalassa täytyy olla _____.
2. Kun pelataan jääkiekkoa, tarvitaan myös _____ ja _____.
3. Kun hiihdetään, tarvitaan _____.
4. Kun tullaan talvella rinnettä alas, tarvitaan _____
tai _____.
5. Kun halutaan ajella talvella metsässä, tarvitaan _____.
6. Kun tullaan työmatkalta tuodaan usein työkavereille
_____.
7. Suomalaisissa kouluissa on helmi–maaliskuussa _____.
8. Se osa tunturia, jolla lasketellaan, on _____.

LISÄHARJOITUS 19.2

Täydennä verbillä, joka on suluissa. Tee siitä kielteinen passiivi.

1. Elokuvissa ei _____ (puhua) kovalla äänellä.
2. Kirjastossa ei _____ (huutaa).
3. Kuntosalilla ei _____ (laiskotella).
4. Tällä kännykällä ei _____ (lähettää) kuvaviestejä.
5. Tästä autosta ei _____ (maksaa) noin paljon.
6. Lapsille ei _____ (antaa) karkkeja joka päivä.
7. Suunnitelmasta ei _____ (tietää) vielä mitään.
8. Kirjoituskonetta ei nykyään enää _____ (tarvita).
9. Tätä lehteä ei enää _____ (lukea).
10. Suomessa ei _____ (syödä) kovin tulista ruokaa.

VINKKI 1

Kotitehtävänä on tuoda mukanaan kuvia luonnosta (matkailuesitteitä yms.) Kerrataan opiskelijoiden kanssa luontosanastoa. Sen jälkeen opiskelijat kertovat ja kuvalevat kuvassa olevaa luontoa. Kukin kuva esitellään muille, ja pohditaan yhdessä, mitä kuvan luonnossa tehdään (hiihdetään, vaelletaan jne.)

VINKKI 2

Opettaja nauhoittaa jonkin televisiokeskustelun tai -haastattelun, jossa käytetään paljon passiivia me-pronominin kanssa. Katsotaan nauhoite yhdessä ja kiinnitetään huomiota siihen, miten usein passiivia käytetään. Tarpeen mukaan voidaan kiinnittää huomiota myös nauhoitteessa käytettyyn puhekielen. Keskustellaan puhekielen asemasta Suomessa.

Kappale 20

LISÄHARJOITUS 20.1 PARITEHTÄVÄ

A Esitä parillesi seuraavat kysymykset kolme kertaa. Voit myös kirjoittaa hänen vastauksensa vihkoosi.

1. Mihin olet menossa?
2. Mistä olet tulossa?
3. Missä sinä käyt viikonloppuna?

Sitten parisi esittää sinulle samat kysymykset. Alla on vastausvaihtoehtoja, mutta sinun pitää laittaa sanat oikeaan muotoon. Käytä verbeissä **-maan/-mään, -masta/-mästä ja -massa/-mässä -päätteitä**.

Turku	– tavata ystäviä
kirjasto	– lukea testiin
ravintola	– juhlia uutta työpaikkaa
kauppakeskus	– ostaa ruokaa
mummola	– katsoa isoäitiä
metsä	– kerätä sieniä
kylpyhuone	– laittaa pesukone päälle
piha	– haravoida lehtiä
uimahalli	– uida

LISÄHARJOITUS 20.1 PARITEHTÄVÄ

B Parisi esittää sinulle kysymyksiä. Alla on vastausvaihtoehtoja, mutta sinun täytyy laittaa sanat oikeaan muotoon. Käytä verbeissä **-maan/-mään, -masta/-mästä ja -massa/-mässä -päätteitä**.

Vaasa	– katsella kaupunkia
leikkipuisto	– leikkiä lasten kanssa
kurssi	– opiskella italiaa
apteekki	– ostaa lääkettä
urheiluhalli	– pelata sulkapalloa
puutarha	– kastella kukkia
pankki	– keskustella asuntolainasta
tavaratalo	– ostaa vaatteita
mökki	– tehdä remonttia

Esitä sen jälkeen parillesi seuraavat kysymykset kolme kertaa. Voit myös kirjoittaa hänen vastauksensa vihkoosi.

1. Mihin olet menossa?
2. Mistä olet tulossa?
3. Missä sinä käyt viikonloppuna?

LISÄHARJOITUS 20.2

Tee ensin oppikirjan sivulta 151 harjoitus 4. Kirjoita lauseita niistä sanoista, jotka ovat laatikossa. Samat sanat ovat alla.

postimyynti	sovituskoppi	takuu	kotiinkuljetus	tilata netistä
maksaa käteisellä	hihna	vaihto-oikeus	osamaksu	maksuehdot
kori	kärry	käyttöohje	toimitusaika	

VINKKI 1

Opiskelijat kertovat joko lomasuunnitelmiastaan (todellisista tai kuvitelluista) tai suunnitelmiastaan kurssin jälkeen käytäen mahdollisimman paljon -maan/-mään lauseita. Voidaan toteuttaa joko pariharjoituksena tai ryhmässä. Lopuksi kootaan suunnitelmat taululle.

VINKKI 2

Opiskelijat keksivät 2 tapahtumaa, jotka seuraavat toisiaan, tai opettaja antaa opiskelijoille valmiit kortit, joissa on tilanteita (esim. pelata jalkapalloa, mennä ja peseptyä). Opiskelijat esittävät tilanteen pantomiimina, muut arvaavat ja sen jälkeen opiskelija esittää ensimmäistä tilannetta seuraavan tilanteen ja jälleen muut arvaavat.

Kappale 21

LISÄHARJOITUS 21.1

Täydennä lauseet joka-sanalla oikeassa muodossa.

1. Minä asun korkeassa kerrostalossa, _____ vieressä on paljon puita.
2. Tiedätkö sen tytön, _____ tulee aina samalla bussilla meidän kanssa?
3. Annatko minulle tuon kirjan, _____ on keltainen kansi?
4. Nähdään siinä kahvilassa, _____ aina normaalisti tapaamme.
5. Katsoin eilen televisiosta elokuvan, _____ olen nähnyt aikaisemmin.
6. Naapurissani asuu pariskunta, _____ on kolme lasta.
7. Tässä on tyhjä kaappi, _____ voit laittaa vaihtovaatteesi.
8. Soitin uudelleen pankkivirkailijalle, _____ yritin soittaa jo eilen.

LISÄHARJOITUS 21.2

Lisää lauseisiin oikea konjunktio (että, kun jne.).

1. Soitin eilen Terolle, _____ hän ei ollut kotona.
2. Haluaisin matkustaa Australiaan, _____ minulla ei ole tarpeeksi rahaa.
3. _____ tarvitset apua muutossa, niin soita vain minulle.
4. Tänään on parempi ilma _____ eilen.
5. _____ olen vähän flunssainen, menen silti tänään töihin.
6. Pekka pyytää lapset syömään, _____ ruoka on valmis.
7. Otatko limsaa _____ mehua?
8. Ei Veikko ole työssä tänään, _____ kurssilla.

VINKKI

Kopioi alla olevat lauseet ja leikkaa sanat erilleen. Sekoita sanat. Opiskelijoiden on muodostettava sanoista lauseita. Vaikka lauseet eivät olisi täsmälleen samat kuin alkuperäiset lauseet, ne voivat silti olla täysin hyviä lauseita.

	MINÄ	TYKKÄÄN	KÄYDÄ	ELOKUVISSA
	TUULI	SOITTAAN	USEIN	ISOÄIDILLEEN
	AKI JA KAI	PELAAVAT	TENNISTÄ	YHDESSÄ
	ME	ASUMME	KAUNIISSA	TALOSSA
	JUHA	PITÄÄ	KOVASTI	SUKLAASTA
	ERJA	RAKASTAA	SUOMEN	LUONTOA

Kappale 22

LISÄHARJOITUS 22.1 PARITEHTÄVÄ

A Mitä he tekivät eilen illalla?

Kysy pariltasi tieto, jota sinulla ei ole, ja kirjoita tieto omaan paperiisi. Kirjoita myös, mitä sinä teit, ja kysy, mitä sinun parisi teki. Käytä seuraavia lausemalleja:

Kysymys: Mitä Kirsi teki toissapäivänä?

Vastaus: Hän käveli metsässä.

Kuka?	eilen illalla	toissapäivänä	viime viikonloppuna	lomalla
Kirsi		käveli metsässä	osti auton	
Janne	nukkui sohvalla		kalasti Inkoossa	
Mari ja Keijo		laittoivat hyvää ruokaa		remontoivat taloa
Tiina ja Katri		kävivät elokuvissa		matkustivat Kreikkaan
Minä				
Minun parini				

LISÄHARJOITUS 22.1 PARITEHTÄVÄ**B Mitä he tekivät eilen illalla?**

Kysy pariltasi tieto, jota sinulla ei ole, ja kirjoita tieto omaan paperiisi. Kirjoita myös, mitä sinä teit, ja kysy, mitä sinun parisi teki. Käytä seuraavia lausemalleja:

Kysymys: Mitä Kirsi teki toissapäivänä?

Vastaus: Hän käveli metsässä.

Kuka?	eilen illalla	toissapäivänä	viime viikonloppuna	lomalla
Kirsi	aloitti lenkkeilyn			rentoutui ystävän mökillä
Janne			siivosi koko asunnon	pelasi tennistä
Mari ja Keijo	maksoivat kaikki laskunsa		ajoivat mummolaan lasten kanssa	
Tiina ja Katri	olivat kuntosalilla		tapasivat vanhan tutun	
Minä				
Minun parini				

LISÄHARJOITUS 22.2

Kirjoita vihkoon oma elämäntarinasi.

VINKKI 1

Oppettaja on kirjoittanut jokaista opiskelijaa varten paperilapulle yhden verbin perusmuodon. Opiskelijat saavat paperilappunsa, ja tehtävänä on muodostaa yhtenäinen tarina. Oppettaja sanoo ensimmäisen lauseen, ja seuraava opiskelija jatkaa tarinaa. Hänen pitää käyttää paperilapulla olevaa sanaa lauseessaan. Tarkoituksesta on harjoitella imperfektiä.

VINKKI 2

Opiskelijat kirjoittavat kirjeen seuraavalle kurssilaiselle/henkilölle, joka aloittaa suomen kielen opinnot ryhmässä. Opiskelijat kirjoittavat, mitä he ovat tehneet kurssilla, mikä on ollut hauskaa jne. He voivat myös antaa opiskeluvinkkejä kirjeessään.

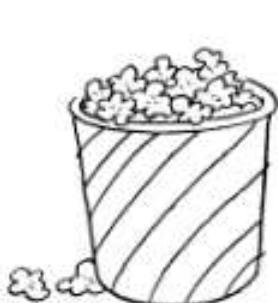
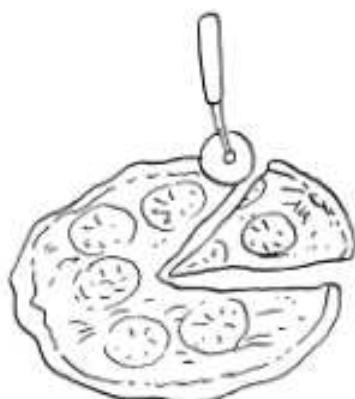
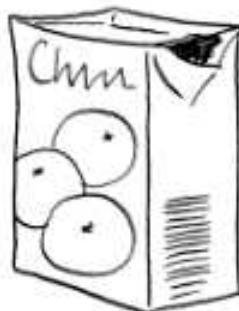
VINKKI 3

Opiskelijat tuovat mukanaan lehdistä leikattuja kuvia ihmisiä. Jokaisella parilla pitäisi olla vähintään kolme kuvaa. Tehtävänä on kirjoittaa tarina (menneessä ajassa), jossa kaikki kuvassa olevat henkilöt esiintyvät, esim. missä ja milloin he ovat tavanneet ja mitä tapahtui sitten.

Kappale 23

LISÄHARJOITUS 23.1

Mitä Risto söi ja joi eilen? Katso kuvia ja kerro.

LISÄHARJOITUS 23.2 OHJE

Kopioi sivun taulukot opiskelijoille ja jaa ne pareittain siten, että toinen saa A-taulukon ja toinen B-taulukon. Pari kyselee toisiltaan, mitä kukakin osti eri paikoista. Toinen kysyy sitä henkilöä ja paikkaa, johon omassa paperissa ei ole vastausta, toinen vastaa, ja kysyjä täydentää taulukkoonsa puuttuvan kohdan.

LISÄHARJOITUS 23.2 PARITEHTÄVÄ

- A** Kysy parilta, mitä ne henkilöt ostivat niistä paikoista, joihin sinulla ei ole vastausta. Kirjoita vastaus tyhjään kohtaan.

Mitä ... osti?	torilta	kaupasta	kioskiltä	postista
Ulla	salaattia			kaksi kirjekuorta
Jari	kaalin		filmiä	
Erkki		kaulaliinan		kortin
Sari		sukkahousut	bussilipun	

LISÄHARJOITUS 23.2 PARITEHTÄVÄ

- B** Kysy parilta, mitä ne henkilöt ostivat niistä paikoista, joihin sinulla ei ole vastausta. Kirjoita vastaus tyhjään kohtaan.

Mitä ... osti?	torilta	kaupasta	kioskiltä	postista
Ulla		puseron	jäätelön	
Jari		farkut		postimerkin
Erkki	kukkakimpun		purkkaa	
Sari	porkkananipun			televisioluvan

VINKKI

Pyydä opiskelijoita tuomaan jokin heidän lempiruokareseptinsä ja kertomaan, miten ruoka valmistetaan. Harjoituksessa tulee kerrattua imperatiivi tai passiivin preesens samalla, kun harjoitellaan objektia.

Kappale 24

LISÄHARJOITUS 24.1

Mieti kappaleen 24 teksteille uudet otsikot.

LISÄHARJOITUS 24.2

Lue teksti huolellisesti pariin kertaan läpi. Kerro sitten lyhyesti omin sanoin uutisen sisältö parillesi.

VINKKI

Leikkaa viime päivien lehdistä muutama lyhyt uutinen, yksi paria kohden. Pyydä paria laatimaan uutiseen kysymykset. Kun kysymykset on tehty, parin uutinen ja kysymykset vaihdetaan viereisen parin kanssa, joka vastaa niihin.

Lisäharjoitusten mallivastauksia

Lisäharjoitus 2.1 sivu 63

Kesä	Talvi
uimapuku	piro
t-paita	villapusero
aurinkovarjo	lapaset
sandaalit	kaulaliina
uimahousut	poolopaita

Lisäharjoitus 2.2 sivu 63

Liisa: Hei!

Sinä: **Hei Liisa!**

Liisa: Mitä sinulle kuuluu?

Sinä: **Kiitos, hyvää. Entä sinulle?**

Liisa: Ihan hyvää, kiitos. Ole hyvä, ota suklaata.

Sinä: **Kiitos.**

Liisa: Anteeksi, olen pahoillani, mutta minulla on kiire. Hei sitten!

Sinä: **Hei sitten, nähdään!**

Lisäharjoitus 3.1 sivu 65

1. kesä	talvi
2. lyhyt	pitkä
3. lämmän	kylmä
4. avoinna	suljettu, kiinni
5. yli	vaille, ali
6. keskipäivä	keskiyö
7. valoisa	pimeä
8. yö	päivä

Lisäharjoitus 3.2 sivu 65

1. 12.05	e.	viisi yli kaksitoista päivällä
2. 13.27	f.	kaksikymmentä seitsemän yli yksi iltapäivällä
3. 18.55	g.	viisi vaille seitsemän illalla
4. 02.30	h.	puoli kolme yöllä
5. 15.15	b.	varttia yli kolme iltapäivällä
6. 09.12	i.	kaksitoista yli yhdeksän aamulla
7. 16.40	a.	kaksikymmentä vaille viisi iltapäivällä
8. 23.10	c.	kymmenen yli yksitoista illalla
9. 05.38	d.	kaksikymmentäkaksi vaille kuusi aamulla

Lisäharjoitus 5.1 sivu 69

1. lapsi
2. ihminen
3. kuukausi
4. nuori
5. huone
6. rakennus
7. avain

Lisäharjoitus 5.2 sivu 69

1. Kissalla on viikset.
2. Ihmisellä on kaksi jalkaa.
3. Koiralla on viisi jalkaa.
4. Oravalla on häntä.
5. Hevosella on silmälasit.
6. Kirahvilla on lyhyt kaula.
7. Norsulla on ohut ja kapea jalka.
8. Käärmellä on neljä jalkaa.

Oikein Väärin

X	
X	
	X
X	
	X
	X
	X
	X

Lisäharjoitus 6.2 sivu 71

1. Minä	c.	asun Helsingissä.
2. Sinä	f.	käyt usein Tukholmassa.
3. Hän	h.	on kaunis tyttö.
4. Se	d.	on kaunis talo.
5. Me	a.	opiskelemme.
6. Te	e.	katsotte televisiota.
7. He	b.	menevät kauppaan.
8. Ne	g.	ovat hiiriä.

Lisäharjoitus 7.1 sivu 73

1. Hän kuuntelee musiikkia.
2. Hän tapaa ystäviä.
3. Hän laittaa ruokaa.
4. Hän hakee kaupasta kahvia.
5. Hän leipoo pullaa.
6. Hän soittaa ystävälle.
7. Hän lähtee ulos.
8. Hän suutelee miestään.

Lisäharjoitus 8.2 sivu 74

1. ... illalla minulla on **pää** kipeä.
2. ... Nyt minulla on **vatsa** kipeä.
3. ... Usein illalla minun niskaani **särkee**.
4. ... Nyt minulla on **nuha**.
5. ... Ehkä minulla on **keuhkoputkentulehdus**.
6. ... Nyt kässissäni on **ihottuma**.
7. ... **Hammasta** särkee.
8. ... Joka aamu häntä **oksettaa**.
9. ... Minulla on **ripuli**.
10. ... Hänellä on silloin melkein aina **korvatulehdus**.

Lisäharjoitus 9.2 sivu 75

1. Kun teen pitsaa, tarvitsen **vehnäjauhoja / hiivaa / juustoa / suolaa / vettä**.
2. Kun teen jauhelihakastiketta, tarvitsen **jauhelihaa / suolaa / vettä / vahnäjauhoja**.
3. Kun teen salaattia, tarvitsen **salaattia / tomaattia / kurkkua / sipulia / juustoa / makkaraa**.
4. Kun teen kalakeittoa, tarvitsen **kalaa / perunaa / vettä / maitoa / sipulia / suolaa**.
5. Kun teen hampurilaista, tarvitsen **jauhelihaa / sämpylää / tomaattia / salaattia**.
6. Kun teen lempiruokaani, tarvitsen **spagettia / tomaattia / munakoisoa / porkkanaa / juustoa**.
7. Kun teen kakkua, tarvitsen **vehnäjauhoja / kananmunia / sokeria**.
8. Kun teen jälkiruokaa, tarvitsen **jäätelöä ja suklaakastiketta**.
9. Kun teen hedelmäsalaattia, tarvitsen **omenaa / banaania / appelsiinia / persikkaa**.
10. Kun olen janoinen, haluan **vettä / mehua / maitoa / limsaa**.

Lisäharjoitus 10.1 sivu 76

1. Minua **jännittää**, sillä minulla on tänään tärkeä kokous.
2. Meitä kaikkia **harmittaa / suututtaa / kiukuttaa**, koska bussi on myöhässä.
3. Isää **väsyttää** joka aamu.
4. ... Minua **nukuttaa**.
5. Meitä **suututtaa / harmittaa / ärsyttää / kiukuttaa**, jos joku katsoja ei ole hiljaa elokuvissa.
6. Luulen, että teitä **suututtaa / harmittaa / kiukuttaa / raivostuttaa**, koska tulitte konserttiin vääränä päivänä.
7. ... Minua **pelottaa**, kuuletko?
8. ... Minua **pyörryttää**, kuuletko?
9. Teitä ei koskaan **huvita** lähteä jääkiekko-otteluun.
10. Työpaikkahaastattelussa minua ensin **jännittää**, mutta sitten **naurattaa**.
11. ... Meitä **paleltaa**.
12. ... Nyt minua **janottaa**.

Lisäharjoitus 11.1 sivu 77

1. Pirjo – Pirjon

Pirjon työmatka on 50 kilometriä. **Pirjo** käy työssä omalla autolla. **Pirjon** täyttyy herätä aamulla jo kello vartin yli kuusi, että **Pirjo** ehtii töihin kahdeksaksi.

2. Heikki – Heikin

Heikki asuu Tampereella, mutta **Heikin** vanhemmat asuvat Turussa. **Heikki** tapaa heitää kerran kuussa.

3. Kaisa – Kaisan – hänen

Kaisan tytär Ulla on puolitoistavuotias. **Kaisa ja hänen** miehensä Kari eivät halua laittaa Ullaa päiväkotiin, koska hän on vielä pieni. Tällä hetkellä Kari hoitaa lasta kotona. **Kaisan** ei tarvitse olla huolissaan Ullasta, sillä isä ja tytär tulevat hyvin toimeen.

4. me – meidän

Me pidämme kaikesta liikunnasta. **Me** pelaamme usein sulkapalloa ja käymme pyöräilemässä. **Meidän** mielestämme myös juokseminen on mukava harrastus. **Me** liikumme melkein joka päivä, mutta joskus **meidän** pitää myös levätä.

Lisäharjoitus 12.1 sivu 79

1. – Käytätkö **kahvin** **kanssa** sokeria?

– Kyllä käytän, mutta juon kahvin **ilman** maitoa.

2. Minä asun isoäidin **luona** / **kanssa**, koska minun vanhempani ovat kuolleet.

3. Jos istun bussissa ajatuksissani, ajan joskus **oman** pysäkin **ohi**.

4. Illalla istun usein **television** **ääressä** / **edessä** ja samalla teen käsítötä.

5. Keittiön ikkuna on niin likainen, että en näe **sen** **läpi**.

6. Maijan syntymäpäiväkakun **keskellä** / **pääillä** lukee "Onnea 15-vuotiaalle!"

7. Urheilen paljon ja menen usein **kuntosalin** **kautta** kotiin.

8. Marjukka on kaunis nainen. Hän**en** **ympärillä** pyörii paljon miehiä.

Lisäharjoitus 13.2 sivu 82

Menen postista tavarataloon, mutta en mene museoon enkä apteekkiin.

Tavaratalosta lähdet torille ja torilta menen kirjastoon.

Kirjastosta en mene linja-autoasemalle, mutta menen elokuvateatteriin.

Elokuvateatterista en mene ravintolaan, mutta menen kahvilaan.

Kahvilasta menen hotelliin.

Huomenna menen ehkä hotellista satamaan, mutta en mene urheilukentälle enkä konserttisaliin.

Lisäharjoitus 14.1 sivu 83

1. Kaupungissa on usein aamulla klo 7.30–9.00 ja iltapäivällä klo 15.30–17.30 **ruuhka**. ...
2. ... Tämän ajan nimi on **ruska**.
3. Korkea paikka Lapissa on **tunturi**.
4. Jos haluat vapaa-aikanasi kävellä pitkiä matkoja luonnossa, harrastuksesi nimi on **vaeltaminen**.
5. Monilla suomalaisilla on maalla **kesämökki**. ...
6. Kadun voit ylittää turvallisesti, kun kävelet **suojatien** yli.
7. Rakennus, jossa voit säilyttää autoasi, on **pysäköintitalo**.
8. Helsinki on Suomessa ainosa kaupunki, jossa voi ajaa **ratikalla ja metrolla**.
9. Jos ihmiset eivät aja omilla autoillaan, vaan he käyttävät **joukkoliikennettä**, ilma pysyy puhtaana.
10. Jos ostat aina kaikkea uutta, **kulutat** paljon rahaa ja luontoa.
11. Jos viet tyhjät lasipullot takaisin kauppaan, **kierrätät** lasia, koska samoja pulloja käytetään vielä monta kertaa.
12. ... **Biojätettä** ovat hedelmien kuoret ja ruoantähheet.
13. Usein lähellä kotia on **keräyspiste** lasijätettä ja metallijätettä varten.

Lisäharjoitus 15.2 sivu 86

1. Liisa käy hammaslääkärissä **vuosittain**.
2. Minä soitan äidilleni **viikonloppuisin**.
3. Ulkoisen koiran kanssa **iltapäivisin**.
4. Nukun huonosti **öisin**.
5. **Hetkittäin** tunnen oloni huonoksi, vaikka olenkin jo melkein terve.
6. Tero pelaa sählyä **tiistai-iltaisin**.
7. Jouni matkustaa **kesäisin** usein Italiaan.
8. Isto menee **vapaapäivisin** elokuviin.

Lisäharjoitus 17.1 sivu 89

1. **Istukaa** pöytään ja **ottakaa** kahvia, **olkaa** hyvä.
2. **Vaihda** vain televisiokanavaa, jos haluat.
3. **Ota** ihmeeessä lisää kakkua, jos maistuu.
4. **Pidä** minut ajan tasalla, miten työnhakusi edistyy.
5. **Kerro** terveisilä lapsillesi!
6. **Laittakaa** vain laukut siihen naulakon viereen.
7. **Maista**, tämä on uutta kevytjuustoa.
8. **Älä sure** rikki mennyttä lasia. Se oli vahinko.

Lisäharjoitus 18.1 sivu 90

1. Puhutko **minulle**?
2. Soitan **sinulle** illalla.
3. ... Minulla on asiaa **teille**.
4. ... Minä haluan, että nyt me keskustelemme **meistä**.
5. ... Juttelemme juuri **sinusta**.
6. Kuka kertoo tämän asian **heille**?
7. Kirjoitan **hänelle** pitkän kirjeen.
8. ... Vika on **sinussa**.
9. Oletko huomannut, että hän on kiinnostunut **sinusta**?
10. Minusta oli hauska tutustua **heihin**.
11. Sano **minulle**, jos tarvitset kaupasta jotakin.
12. Voitko kysyä asiaa **häneltä**?
13. Ole hyvä ja vastaa **meille**!
14. Sinun täytyy heti huomenna ilmoittaa tästä **heille**.

Lisäharjoitus 18.2 sivu 90

1. **Puhuminen** on hauskaa.
2. **Lukeminen** on ihanaa.
3. **Imuroiminen** on tylsää.
4. **Ajatteleminen** on joskus vaikeaa.
5. **Hyppääminen** on lapsista mukavaa.
6. **Siivoaminen** on joskus rentouttavaa.
7. **Herääminen** on minulle vaikeaa talvella.
8. **Uiminen** on hyvä harrastus.
9. **Suunnitteleminen** vie joskus paljon aikaa.
10. **Juokseminen** on halpa harrastus.
11. **Valitseminen** on joskus vaikeaa.
12. **Häiritseminen** kielletty!

Lisäharjoitus 19.1 sivu 92

1. Kun luitellaan, jalassa täytyy olla **luistimet**.
2. Kun pelataan jääkiekkoa, tarvitaan myös **maila ja jääkiekko**.
3. Kun hiihdetään, tarvitaan **sukset**.
4. Kun tullaan talvella rinnnettä alas, tarvitaan **laskettelusukset tai lumilauta**.
5. Kun halutaan ajella talvella metsässä, tarvitaan **moottorikelkkä**.
6. Kun tullaan työmatkalta tuodaan usein työkavereille **tulaisia**.
7. Suomalaisissa kouluissa on helmi-maaliskuussa **urheiluloma**.
8. Se osa tunturia, jolla lasketellaan, on **rinne**.

Lisäharjoitus 19.2 sivu 92

1. Elokuvissa **ei puhuta** kovalla äänellä.
2. Kirjastossa **ei huudeta**.
3. Kuntosalilla **ei laiskotella**.
4. Tällä kännykällä **ei lähetetä** kuvaviestejä.
5. Tästä autosta **ei makseta** noin paljon.
6. Lapsille **ei anneta** karkkeja joka päivä.
7. Suunnitelmasta **ei tiedetä** vielä mitään.
8. Kirjoituskonetta **ei nykyään** enää **tarvita**.
9. Tätä lehteä **ei enää lueta**.
10. Suomessa **ei syödä** kovin tulista ruokaa.

Lisäharjoitus 21.1 sivu 96

1. Minä asun korkeassa kerrostalossa, **jonka** vieressä on paljon puita.
2. Tiedätkö sen tytön, **joka** tulee aina samalla bussilla meidän kanssa?
3. Annatko minulle tuon kirjan, **jossa** on keltainen kanssi?
4. Nähdään siinä kahvilassa, **jossa** aina normaalisti tapaamme.
5. Katsoin eilen televisiosta elokuvan, **jonka** olen nähnyt aikaisemminkin.
6. Naapurissani asuu pariskunta, **jolla** on kolme lasta.
7. Tässä on tyhjä kaappi, **johon** voit laittaa vaihtovaatteesi.
8. Soitin uudelleen pankkivirkailijalle, **jolle** yritin soittaa jo eilen.

Lisäharjoitus 21.2 sivu 96

1. Soitin eilen Terolle, **mutta** hän ei ollut kotona.
2. Haluaisin matkustaa Australiaan, **mutta** minulla ei ole tarpeeksi rahaa.
3. **Jos / Kun** tarvitset apua muutossa, niin soita vain minulle.
4. Tänään on parempi ilma **kuin** eilen.
5. **Vaikka** olen vähän flunssainen, menen silti tänään töihin.
6. Pekka pyytää lapset syömään, **kun** ruoka on valmis.
7. Otatko limsaa **vai** mehua?
8. Ei Veikko ole työssä tänään, **vaan** kurssilla.

Lisäharjoitus 23.1 sivu 101

Risto söi eilen banaanin, jogurttia, pitsaa/pitsan, salaattia, pullan/pullaa, karamellia ja popcornia.

Risto joi eilen mehua, kahvia ja teetää.

Otavan asiakaspalvelu
Puh. 0800 17117
asiakaspalvelu@otava.fi

1–2. painos

© 2002 Pirkko Majakangas, Satu Heikkilä ja Kustannusosakeyhtiö Otava

Toimitus: Pauliina Luoto

Graafinen suunnittelu: Sari Väkelä, Tuire-Kaarina Salokorpi

Taitto: Tuire-Kaarina Salokorpi

Piirrokset: Harri Pakarinen

Kopioointiehdot

Tämä teos on opettajan opas. Teos on suojattu tekijänoikeuslailla (404/61).

Teoksen valokopioiminen on kielletty ellei valokopointiin ole hankittu lupaa. Tarkista onko oppilaitoksellanne voimassaoleva valokopointilupa. Lisätietoja luvista ja niiden sisällöstä antaa Kopiosto ry, www.kopiosto.fi.

Teoksen tai sen osan digitaalinen kopioiminen tai muuntelu on ehdottomasti kielletty.

Painopaikka: Otavan Kirjapaino Oy
Keuruu 2010

ISBN 978-951-1-23547-7

OTAVA

9 789511 235477

02L1 ISBN 978-951-1-23547-7 K 88.2 www.otava.fi